

مجموعه قوانین و مقررات
معاونت آموزش حوزه‌های علمیه
امور آموزشی
(سفیران هدایت) سطح دو

به ضمیمه جداول درسی

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات

تعاریف	۱۵
برنامه آموزشی سفیران هدایت	۲۱
کلیات آیین‌نامه آموزشی	۳۹
ثبت‌نام و پذیرش	۳۹
نظام آموزشی	۳۹
برنامه‌ریزی درسی	۴۳
حضور و غیاب	۴۵
امتحانات	۴۵
خدمات آموزشی	۴۸
فارغ‌التحصیلی و تعهد تبلیغی	۵۰
بخش دوم: پذیرش فرآیند کلی	۵۲
سنجش و پذیرش	۵۲
فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش مدارس	۵۷
فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان	۶۱
الف) شرایط داوطلبان:	۶۱
ب) فرآیند ثبت‌نام و تشکیل پرونده	۶۹
صدور کد موقت	۷۶
فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان	۷۸
میتاق طلبگی	۷۸

تحقیقات محلی.....	۸۲
سنجش سلامت.....	۸۳
صدور کد تحصیلی رسمی:.....	۸۵
فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها.....	۸۶
مراحل رسیدگی و صدور رأی.....	۸۸

بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی

فصل اول: برنامه‌ریزی دروس و کلاس درس.....	۹۴
الف) انتخاب درس.....	۹۴
ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی.....	۱۰۲
ج) فعالیت‌های کلاسی.....	۱۰۴
۱) فعالیت درسی:.....	۱۰۶
مباحثه.....	۱۰۶
۲) پژوهش درسی:.....	۱۰۹
شیوه ارزیابی فعالیت‌های کلاسی و محاسبه نمره آن.....	۱۱۸
د) برنامه‌ریزی و اجرای دوره آموزشی- تبلیغی تابستانی.....	۱۲۲
امور اجرایی و آموزشی دوره.....	۱۲۴
فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی.....	۱۲۹
الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آن‌ها.....	۱۲۹
نیم‌سال اول.....	۱۳۱
نیم‌سال دوم.....	۱۳۱
نیم‌سال سوم.....	۱۳۲
نیم‌سال چهارم.....	۱۳۳
نیم‌سال پنجم.....	۱۳۳
نیم‌سال ششم.....	۱۳۴
نیم‌سال هفتم.....	۱۳۴
نیم‌سال هشتم.....	۱۳۵
نیم‌سال نهم.....	۱۳۶
نیم‌سال دهم.....	۱۳۶
ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها.....	۱۳۷
فهرست منابع:.....	۱۳۸

فصل سوم: حضور و غیاب	۱۵۰
فصل چهارم: امتحانات	۱۵۲
الف) امتحانات کتبی	۱۵۳
ب) امتحانات شفاهی	۱۶۳
ب) برگزاری آزمون و اعلام نتایج	۱۶۶
فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی	۱۷۱

بخش چهارم: خدمات آموزشی

فصل اول: مرخصی تحصیلی	۱۷۶
فصل دوم: انتقالات	۱۸۰
الف) انتقال طلاب بین مدارس سفیران هدایت	۱۸۰
ب) انتقال از سفیران هدایت به بلندمدت و بالعکس	۱۸۱
فصل سوم: میهمان	۱۸۴
فصل چهارم: منع و انصراف از تحصیل	۱۸۶
الف) منع از تحصیل	۱۸۶
فصل پنجم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب	۱۹۴
مقدمه:	۱۹۴

بخش پنجم: تکمیل سطح

و فارغ التحصیلی	۱۹۹
فصل اول: تحقیق پایانی	۲۰۱
تعریف	۲۰۱
فصل دوم: فارغ التحصیلی و ادامه تحصیل	۲۱۳
فصل سوم: تعهد تبلیغی	۲۱۷
فصل چهارم: دستورالعمل نحوه انجام فعالیت‌های تبلیغی	۲۱۹
تشکیل پرونده تبلیغی	۲۱۹
انجام فعالیت تبلیغی	۲۲۱
نظارت بر فعالیت‌های تبلیغی	۲۲۵

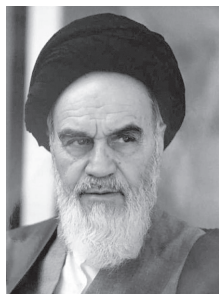

پیش‌گفتار

سرعت تحولات دنیای معاصر، به‌ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، چنان شتاب گرفته که نوسازی و به‌روزرسانی تمام نهادهای از جمله نهادهای دینی و فرهنگی اجتناب‌ناپذیر است. از این رو با توجه به نقش و جایگاه بی‌بدیل حوزه‌های علمیه در نظام اسلامی و انتظاراتی که از این نهاد مقدس وجود دارد، مدیریت حوزه‌های علمیه فرایندهای تدوین، اصلاح، ارتقا و روزآمدسازی اسناد، مأموریت‌ها، سیاست‌ها، برنامه‌ها، نظام‌نامه‌ها و ساختارهای خود را به‌ویژه در دوره مدیریت حضرت آیت‌الله اعرافی، در اولویت قرار داده است تا بتواند ضمن تحقق این مطالبات و انتظارات، زمینه حضور بیش‌ازپیش حوزه‌های علمیه در میدان علم و عمل و ایفای نقش مثبت در حل مشکلات و معضلات ملی و فراملی را فراهم آورد. دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی، در راستای تحقق این اولویت، ضمن ارج نهادن به تلاش‌ها و زحمات چندین ساله‌ای که برای تهیه این اسناد و طرح‌ها توسط معاونت‌ها، دفاتر و مراکز مختلف مدیریت حوزه‌های علمیه صورت گرفته است، نسبت به جمع‌بندی، نهایی‌سازی و چاپ آن‌ها اقدام کرده است. بی‌تردید ارائه نظرات و پیشنهادات سازنده اساتید و صاحب‌نظران حوزوی موجب ارتقای کمی و کیفی این اسناد و طرح‌ها خواهد شد.

لازم به توضیح است نسخه‌های چاپ شده در این مجموعه، برابر با آخرین نسخه‌های مصوب بوده و در صورت هر تغییری، در چاپ جدید اعمال و به علاقه‌مندان عرضه خواهد شد.

مدیریت حوزه‌های علمیه
دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی
مدیریت اندیشکده
زمستان ۱۴۰۰ شمسی

اما در مورد دروس تحصیل و تحقیق حوزه‌ها،
این‌جانب معتقد به فقه سنتی و اجتهاد
جواهری هستم و تخلف از آن را جایز
نمی‌دانم... مجتهد باید به مسائل زمان خود
احاطه داشته باشد...

حوزه‌ها و روحانیت باید نبض تفکر و نیاز آینده
جامعه را همیشه در دست خود داشته باشند
و همواره چند قدم جلوتر از حوادث، مہیای
عکس‌العمل مناسب باشند...

(منشور روحانیت)

یک برنامه جامع درسی حوزه‌ای، با
درجه‌بندی و طبقه‌بندی حساب شده
همچنان در حوزه‌ها جایش خالی است...
از جمله چیزهایی که حوزه احتیاج دارد یک
نظام تعلیم و تربیت است تا در آن وقت‌ها
هدر نرود، امروز دیگر روزی نیست که ما
اجازه بدهیم یک روز یا یک ساعت از عمر
جوانی متدین و آماده برای تلاش و مجاهدت
در راه دین - یعنی یک طلبه - هدر رود.

(حوزه و روحانیت، ج ۲، ص ۳۲)

ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها چونان
سلسله اعصاب و مویرگ‌ها به نظامات
نهادی و جریانات علمی حیات، نشاط و
سامان می‌بخشد و رعایت آن‌ها هدایت‌گر
و تعالی‌بخش است.

البته در فضای حوزه‌های علمیه، رعایت
اصول و شئون حوزه‌ها و آزادی‌های موجود
در سنت حوزه و انعطاف در عین انسجام
ضرورت دارد.

امید است دفتر حاضر و قوانین ابلاغی که
بر پایه مصوبات شورای عالی حوزه‌های
علمیه تدوین شده است مورد توجه همه
بخش‌ها و مدارس و موسسات و مراکز
حوزه‌ای قرار گیرد.

با سپاس و امتنان

اعرافی

۱۳۹۷/۶/۶

بخش اول:

کلیات

تعاریف

داوطلب: فردی است که جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه ثبت‌نام نموده و در حال گذراندن مراحل پذیرش می‌باشد.

کد موقت: برای داوطلبانی که مراحل ثبت‌نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد. اعتبار این شماره پرونده حداکثر یک سال و صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات آموزشی می‌باشد و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.

کد دائم: کدی که بعد از طی کردن موفقیت‌آمیز تمامی مراحل پذیرش به داوطلب تعلق می‌گیرد و داوطلب با دریافت این کد،

به عنوان طلبه رسمی حوزه علمیه شناخته شده و مطابق ضوابط از کلیه خدمات رفاهی و آموزشی برخوردار خواهد شد.

طلبه: فردی که تمامی مراحل پذیرش را گذرانده و دارای کد تحصیلی فعال در مرکز مدیریت بوده و تحت برنامه به صورت رسمی اشتغال به تحصیل دارد.

مدرسه علمیه: واحد آموزشی که با مجوز فعالیت آموزشی از شورای گسترش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مطابق با آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی فعالیت می‌کند و به اختصار مدرسه نامیده می‌شود.

فرآیند پذیرش: به سلسله مراحل و فعالیت‌هایی گفته می‌شود که توسط مجموعه‌های مختلف و مرتبط بر اساس ضوابطی معین و مشخص، جهت احراز شرایط و امتیازات متقاضی، از بدو ثبت‌نام تا پذیرش نهایی داوطلب صورت می‌گیرد و به اختصار فرایند نامیده می‌شود.

گروه آموزشی: به تقسیم‌بندی داوطلبین

و متقاضیان ورود به حوزه با توجه به مقطع تحصیلی کلاسیک آن‌ها گفته می‌شود که دارای سه گروه آموزشی و به شرح ذیل می‌باشد:

- گروه اول: پایه هشتم و نهم دوره اول متوسطه، پایه دهم دوره دوم متوسطه نظام جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم راهنمایی، اول و دوم دبیرستان نظام قدیم آموزش و پرورش؛
- گروه دوم: شاغلین به تحصیل در پایه یازدهم و دوازدهم دوره دوم متوسطه نظام جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم دبیرستان (دیپلم) و یا پیش‌دانشگاهی نظام قدیم آموزش و پرورش و یا دانشجوی دارای حداکثر ۳۰ واحد؛
- گروه سوم: دانشجوی دارای بیش از ۳۰ واحد درسی و یا دارای مدرک کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا.

استاد: روحانی فاضلی است که برخوردار از

۱. به عبارت دیگر: استاد حوزه علمیه روحانی فاضلی است که براساس

توانایی لازم جهت تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی در یکی از علوم مورد نیاز حوزه علمیه بوده و طبق ضوابط، اشتغال به تدریس در حوزه‌های علمیه دارد.

نیم‌سال تحصیلی: مدت زمان آموزشی است که نیمی از سال تحصیلی را شامل شده و در آن دروس حوزوی به صورت رسمی از سوی مدارس تحت پوشش ارائه می‌گردد.

سنوات تحصیلی (طول دوره): مدت زمان مجاز برای اتمام یک دوره تحصیلی را سنوات تحصیلی یا طول دوره می‌نامند.

سطح: به هر دوره تحصیلی حوزوی با اهداف مشخص که منجر به ارائه گواهی پایان دوره به طلاب می‌گردد، سطح تحصیلی می‌گویند.^۱

واحد آموزشی: مدرسه علمیه بلندمدت،

مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، مراحل جذب و گزینش او انجام پذیرفته است و در واحدهای آموزشی تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به تدریس دارد.

۱. سفیران هدایت در حال حاضر در سطح ۲ و ۳ مصوب شده و اجرا می‌گردد.

سفیران هدایت، مرکز تخصصی یا مؤسسه آموزش عالی حوزوی که دارای مجوز رسمی فعالیت، از شورای گسترش می‌باشد.

گروه علمی-تربیتی: جمعی متشکل از اساتید مدرسه علمیه که بر اساس شرح وظایف مصوب فعالیت می‌کنند.

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

برنامه آموزشی سفیران هدایت^۱

ماده ۱. عنوان

عنوان برنامه، برنامه آموزشی سفیران هدایت است.

ماده ۲. تعریف

این دوره اولین مقطع حوزوی سفیران هدایت است که طلاب، با مبانی اعتقادی، ادبیات عرب، منطق، فقه، اصول و اخلاق اسلامی، به منظور تبلیغ در مناطق مورد نیاز و مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی، آشنا می‌شوند و پس از احراز صلاحیت‌های اخلاقی و توانایی‌های علمی و مهارتی، طبق ضوابط، دانشنامه سطح دو حوزه‌های علمیه با عنوان «تبلیغ و معارف اسلامی (سفیران هدایت)» دریافت می‌کنند.

ماده ۳. اهداف

۱. مطالب این قسمت، متن مصوبه شماره ۱۳۲۷ شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

(۱) ارتقای معرفت و ایمان اسلامی و روحیه محبت و ولایت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام؛

(۱) آشنایی با هویت حوزه و روحانیت و تخلق و تأدب به اخلاق و آداب اسلامی و زی طلبگی؛

(۲) شناخت صرف و نحو، تجوید، منطق، فقه و اصول فقه و مهارت به کارگیری آن‌ها؛

(۳) شناخت معارف و عقاید، اخلاق اسلامی، احکام و تاریخ اسلام و اهل بیت علیهم السلام؛

(۴) آشنایی با علوم قرآنی، علم لغت، علوم حدیث، بلاغت، حکمت اسلامی، تفسیر و تاریخ انقلاب اسلامی؛

(۵) ایجاد توان تبلیغ و دفاع علمی از اسلام، مکتب اهل بیت علیهم السلام و نظام اسلامی؛

(۶) ایجاد آمادگی جهت مدیریت مساجد و کانون‌های فرهنگی؛

(۷) ایجاد و تقویت مهارت‌های عمومی تبلیغ، تدریس، پژوهش و پاسخگویی به پرسش‌های

دینی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین.

ماده ۴. سیاست‌ها

- (۱) اهتمام به رشد اعتقادی و اخلاقی طلاب؛
- (۲) اهتمام به برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ در ابعاد شناختی، مهارتی و نگرشی، با محوریت قرآن و سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام؛
- (۳) اهتمام به کاربردی‌کردن آموزش و آموزه‌های تربیتی؛
- (۴) اهتمام به سنت‌های حسنه حوزوی در تعلیم، تهذیب، تحقیق و تبلیغ؛
- (۵) اهتمام به معرفی عالمان ربانی، به عنوان الگو در حیات علمی و معنوی و ارتباط مؤثر با بزرگان و فضلا؛
- (۶) توجه به نیاز جامعه و نظام اسلامی؛
- (۷) تأکید بر بهره‌گیری از مهارت‌ها، روش‌ها و ابزارهای کارآمد آموزشی و تبلیغی؛
- (۸) تأکید بر شناسایی طلاب مستعد و هدایت و حمایت از آن‌ها؛
- (۹) تأکید بر بهره‌مندی از اساتید، مدیران و

کارکنان متدین، مهذب، منظم، خلاق و فعال؛
(۱۰) توجه به سلامت جسمی و نشاط و شادابی
طلاب.

ماده ۵. نظام آموزشی^۱

نظام آموزشی این دوره نیم‌سال، درسی^۲
و حضوری است و طول دوره بدون احتساب
مرخصی تحصیلی، حداقل ۹ و حداکثر ۱۳
نیم‌سال است.

ماده ۶. شرایط پذیرش

- (۱) احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر
اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
- (۲) داشتن مدرک دیپلم؛
- (۳) داشتن حداکثر ۲۲ سال سن؛

تبصره: تعداد سنوات تحصیلات بالاتر از دیپلم و
خدمت سربازی به حداکثر سن افزوده می‌شود.
(۴) تعهد تحصیل تمام‌وقت، تا اتمام دوره و
عدم اشتغال به تحصیل هم‌زمان در سایر

۱. در طول دوره، طلاب موظف به گذراندن ۳۹۷۰ ساعت درسی
می‌باشند.

۲. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد
در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

مراکز آموزشی؛

۵) سپردن تعهد مبنی بر اشتغال به تبلیغ با لباس مقدس روحانیت به مدت ۵ سال در مناطق مورد نیاز^۱ و مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی، پس از فراغت از سطح ۲ سفیران؛ تبصره: تقلیل سنوات تعهد تبلیغی در برخی از مناطق کشور تا حداقل ۳ سال با تشخیص معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه و تأیید مدیر حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.^۲

۶) قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه.

ماده ۷. مشخصات تفصیلی دروس:^۳

حوزه دانشی قرآن

۱. الحاقی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۷.
۲. الحاقی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۷.
۳. اصلاحی مصوبه شورای گسترش در جلسه ۲۰۶.

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
شناخت قواعد مربوط به روان‌خوانی و تجوید قرآن کریم و کسب مهارت تشخیص و به‌کارگیری آن	✓			۳۲+۱۶	قرائت و تجوید قرآن	۱
آشنایی و انس با محتوا و مفاهیم ۱۵ جزء اول قرآن کریم به صورت ترتیبی			✓	۲۴۰	تفسیر ترتیبی ۱۵ تا ۱	۲
آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به قرآن کریم مانند نسخ، محکم و متشابه، تحریف‌ناپذیری همراه با پاسخ به شبهات			✓	۳۲	علوم قرآنی	۳

حوزه دانشی حدیث

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با ادعیه و زیارات مأثوره و مشهور و بررسی معارف موجود در آن‌ها، ضمن اشاره به سند	✓			۸+۱۶	دعا و زیارات	۱

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۲	علوم حدیث	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به حجیت، تاریخ حدیث، جوامع و منابع حدیثی شیعه و مهم‌ترین منابع حدیثی اهل تسنن
۳	رجال و درایه کاربردی	۳۲	✓			آشنایی با اصطلاحات و مسائل اساسی مربوط به درایه و رجال الحدیث به‌ویژه منابع رجالی با تأکید بر بررسی نمونه‌ها و مصادیق از احادیث و کتب اربعه حدیثی شیعه
۴	معارف حدیثی ۲ و ۱	۶۴	✓			آشنایی و انس با محتوا و مضامین احادیث شیعی ضمن طبقه‌بندی موضوعی آن‌ها

حوزه دانشی اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	اخلاق اسلامی ۴ و ۱	۶۴	✓			آشنایی با اصطلاحات و مفاهیم اصلی و فرعی اخلاق اسلامی در حوزه‌های ارتباط خود با خدا و ارتباط خود با مردم و علم‌آموزی و تطبیق مفاهیم و قواعد بر موارد

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۲	اخلاق اسلامی ۶ و ۵	۳۲	✓			آشنایی با مبانی، اهداف، اصول و روش‌های تربیت اخلاقی با تأکید بر قرآن و سنت و مکتب اهل بیت علیهم السلام
۳	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۸۰+۱۶			✓	آشنایی با اصول، فنون، انواع، روش‌ها و فرآیند مشاوره و راهنمایی، با تأکید بر دیدگاه اسلامی (به صورت کارگاهی)
۴	روانشناسی و تبلیغ	۳۲	✓			آشنایی با خصوصیات روانی مخاطبان و شیوه‌های به‌کارگیری یافته‌های روان‌شناسی در روش‌های تبلیغ دین، جذب مخاطب و ایجاد ارتباط و تأثیرگذاری
۵	روانشناسی عمومی	۳۲	✓			آشنایی با مفاهیم کلی روان‌شناسی، انواع و اقسام آن، فیزیولوژی اعصاب، انگیزش و هیجان، بحث‌های کلی روان‌شناسی اجتماعی، یادگیری، شخصیت و کلیات روش‌شناسی

حوزه دانشی تاریخ و سیره

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	تاریخ انقلاب اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با تحولات فرهنگی و سیاسی مهم و مرتبط با انقلاب اسلامی ایران در پنجاه سال اخیر، با تأکید بر جریان‌ات سیاسی روز
۲	تاریخ اسلام ۱	۱۶	✓			شناخت و تحلیل حوادث مهم عصر پیامبر صلی الله علیه و آله
۳	تاریخ اسلام ۲ و ۳	۶۴	✓			شناخت و تحلیل حوادث مهم جهان اسلام به‌ویژه وقایع مرتبط با امر امامت پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تا پایان غیبت صغرا
۴	جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با تحولات فرهنگی و سیاسی مهم و مرتبط با دوران انقلاب اسلامی ایران با تأکید بر جریان‌ات سیاسی-اجتماعی روز
۵	سیره معصومین (ع)	۴۸	✓			آشنایی با سیره اخلاقی و رفتاری پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و معصومین علیهم السلام در ابعاد گوناگون با تأکید بر ابعاد فردی و اجتماعی

حوزه دانشی زبان و ادبیات عربی

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	صرف ۱	۱۶	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم صرف و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها
۲	صرف ۲ و ۳	۱۷۰	✓			شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و پرکاربرد صرف و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها
۳	صرف کاربردی	۳۲		✓		توانایی و کسب مهارت تطبیق سازی قواعد علم صرف بر متون عربی با تأکید بر آیات و روایات
۴	نحو ۱	۶۴	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم نحو و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها
۵	نحو ۲ تا ۵	۳۲۰	✓			شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و پرکاربرد نحو و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها
۶	نحو کاربردی	۶۴		✓		توانایی و کسب مهارت تطبیق سازی قواعد علم نحو بر متون عربی با تأکید بر آیات و روایات
۷	بلاغت	۸۵	✓			شناخت و فهم اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم بلاغت (معانی، بدیع و بیان) و توانایی بازگویی و کاربرد آن‌ها

حوزه دانشی فقه و اصول

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	اصول فقه ۲ و ۱	۱۵۰	✓			آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی مربوط به استنباط حکم شرعی از منابع
۲	اصول فقه ۳ تا ۵	۲۵۵	✓			شناخت قواعد و قوانین مربوط به استنباط حکم شرعی از منابع و کسب مهارت تشخیص و به‌کارگیری آن
۳	احکام ۳ تا ۳	۱۲۸	✓			آشنایی تفصیلی با یک دوره احکام شرعی، با تأکید بر احکام مستحدثه و مبتلا به جامعه
۴	روش استخراج فتوا	۳۲، ۳۲			✓	آشنایی با قواعد و روش‌های استخراج فتاوا از منابعی مانند: رساله عملیه، عروة الوثقی و تحریر الوسیله و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۵	فقه ۱ تا ۶	۵۱۰	✓			آشنایی نیمه استدلالی با مسائل مهم فقهی بر اساس متون معتبر فقهی
۶	قواعد فقهیه	۲۴	✓			آشنایی با قواعد فقهی مهم و پرکاربرد در استنباط حکم شرعی از منابع

حوزه دانشی کلام اسلامی، ادیان و فرق

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	آشنایی با فرق اسلامی	۳۲	✓			آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم تشیع و تسنن، مانند امامیه، اسماعیلیه، زیدیه، معتزله، اشاعره و اباضیه با اشاره به وهابیت
۲	معارف و عقاید ۱	۴۸	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث خداشناسی (اثبات ذات، رابطه صفات و ذات و تبیین توحید، علم، قدرت، حیات و...) و پاسخ به شبهات مهم
۳	معارف و عقاید ۲	۴۸	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث نبوت و تبیین ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات و راه شناخت انبیاء و اثبات نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و پاسخ به شبهات مهم
۴	معارف و عقاید ۳	۶۴	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث امامت بیان ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات امام و اثبات امامت ائمه علیهم السلام و پاسخ به شبهات مهم
۵	معارف و عقاید ۴	۳۲	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث عقلی و نقلی معاد (حقیقت مرگ و عالم برزخ، قیامت و ویژگی‌های آن) و پاسخ به شبهات مهم
۶	معارف و عقاید ۵	۳۲	✓			شناخت مفاهیم و مهم‌ترین مسائل و مباحث جدید کلامی (مانند منشأ دین، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین، هرمنوتیک) و پاسخ به شبهات مهم
۷	ولایت فقیه	۳۲	✓			تبیین نظام سیاسی شیعه در عصر غیبت و شناخت رهبر و حاکم اجتماعی، شرایط، وظایف و اختیارات او، با رویکرد پاسخ به شبهات

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم منطقه‌ای با رویکرد پاسخ به شبهات و روش‌های مقابله با آنها			✓	۳۲	اعتقادی - اقتضایی ^۱	۸

حوزه دانشی منطق و حکمت اسلامی

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات، ساختار و مسائل مهم فلسفه اسلامی بر اساس حکمت متعالیه			✓	۸۰	حکمت اسلامی	۱
آشنایی با اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی علم منطق			✓	۳۲	منطق ۱	۲
شناخت و فهم دقیق مفاهیم و قواعد اساسی و پرکاربرد علم منطق و کسب مهارت بازگویی و کاربرد آن‌ها			✓	۱۲۸	منطق ۲ و ۳	۳

حوزه دانشی علوم اسلامی - انسانی

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با ویژگی‌ها و اصول مهم حاکم بر جوامع انسانی و نحوه تأثیر متقابل فرد و جامعه، در راستای انجام رسالت تبلیغ			✓	۳۲	جامعه‌شناسی و تبلیغ	۱

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
شناخت ساختار نظام جمهوری اسلامی، ماهیت، وظایف، اختیارات و کارکردهای نهادهای اجرایی، قانون‌گذاری، قضایی و نظارتی با توجه به متن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران			✓	۱۶	قانون اساسی	۲
آشنایی با اصطلاحات، مبانی، اصول و مهم‌ترین روش‌ها و مراحل تعلیم و تربیت اسلامی			✓	۳۲	تعلیم و تربیت اسلامی	۳
آشنایی با اصول، قواعد و روش‌های مهم برنامه‌ریزی و مدیریت تبلیغی- فرهنگی، با محوریت مدیریت مسجد			✓	۳۲	مدیریت اسلامی	۴

حوزه دانشی ادبیات فارسی

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با قواعد و روش‌های نگارش و کسب مهارت نگارش متن فارسی	✓			۱۶+۳۲	آیین نگارش	۱

حوزه دانشی مهارت‌ها (به همراه تحقیق پایانی)

ردیف	عنوان درس	ساعت درس	نوع درس			هدف
			نظری	عملی	نظری - عملی	
۱	روش آموزش احکام	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش‌های آموزش احکام شرعی و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۲	روش کلاس‌داری کودکان و نوجوانان	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون، آداب و روش‌های کلاس‌داری و ارزشیابی آموزش کودکان و نوجوانان و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۳	روش آموزش قرآن کریم	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش‌های آموزش صحیح خوانی، روان‌خوانی، تجوید و مفاهیم قرآن کریم و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۴	روش تحلیل مسائل سیاسی	۸+۱۶			✓	آشنایی با قواعد، آداب و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل و بررسی وقایع سیاسی و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)
۵	روش تدریس	۸+۲۴			✓	آشنایی با اصول، فنون، آداب و روش‌های کلاس‌داری و ارزشیابی درسی و کسب مهارت‌های آن
۶	روش تبلیغ در فضای مجازی	۸+۲۴			✓	آشنایی با قواعد، فنون و روش‌های تبلیغ در فضای مجازی و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی) با تأکید بر تبلیغ در شبکه‌های اجتماعی
۷	روش سخنرانی دینی	۱۶+۳۲			✓	آشنایی با قواعد، آداب، فنون، مراحل و روش‌های مهم خطابه، منبر و کسب مهارت‌های آن

هدف	نوع درس			ساعت درس	عنوان درس	ردیف
	نظری - عملی	عملی	نظری			
آشنایی با قواعد منابع، آداب، فنون و روش‌های مدیحه‌سرایی و ذکر مصیبت و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)	✓			۸+۱۶	روش ذکر مصیبت	۸
توانایی و کسب مهارت تطبیق‌سازی قواعد، آداب، مراحل و روش‌ها و مهارت‌های تبلیغی به صورت کارگاهی و تمرین‌های عملی و نهادینه کردن آن‌ها با تاکید بر مهارت سخنرانی و کلاس‌داری		✓		۱۹۲	کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶	۹
آشنایی با مهارت‌های اساسی پژوهش، مانند: روش مطالعه، فیش‌برداری، مسئله‌شناسی، تبدیل مشکل به مسئله و فرایند پژوهش و کسب مهارت‌های آن (به صورت کارگاهی)	✓			۸+۷۴	مهارت‌های پژوهشی	۱۰
ارائه پژوهش در یکی از مباحث ارائه‌شده در دوره آموزشی با تاکید بر یکی از مسائل متناسب با تبلیغ در حد تبعی، جمع‌آوری و جمع‌بندی اقوال		✓		۶۴	تحقیق پایانی	۱۱

یادآوری:

۱. تدوین و تصویب آیین‌نامه و دستورالعمل‌های داخلی در حوزه وظایف مدیریت‌های استانی و یا مدارس علمیه، به شرط عدم تداخل

و مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط
ابلاغی از سوی معاونت آموزش
حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.
۲. کلیه ارجاعات و وظایف محوله
به مدیریت‌های استانی در این
آیین‌نامه، در محدوده مدارس قم، بر
عهده مرکز امور واحدهای آموزشی
قم می‌باشد.

۳. در صورت عدم تشکیل گروه
علمی - تربیتی در مدارس علمیه و
تا پیش از تشکیل آن کلیه ارجاعات
و وظایف مربوطه بر عهده شورای
مدرسه خواهد بود.

کلیات آیین‌نامه آموزشی^۱

ثبت‌نام و پذیرش

ماده ۱: داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه پس از قبولی در فرآیند سنجش علمی و گزینش، به عنوان طلبه پذیرفته خواهند شد. تبصره: پذیرش داوطلبان تحصیل در برنامه آموزشی سفیران هدایت از مقطع دیپلم و بالاتر انجام می‌شود.

نظام آموزشی

ماده ۲: نظام آموزشی در برنامه آموزشی سفیران هدایت در مقطع سطح دو حضوری، نیم‌سال و درسی-ساعتی است.

ماده ۳: هر سال تحصیلی از دو نیم‌سال مستقل تشکیل شده و قبولی یا عدم قبولی در هر درس از هر نیم‌سال، به همان درس محدود می‌شود.

۱. در بخش کلیات آیین‌نامه آموزشی، اصول و ضوابط اصلی و کلی آموزشی به صورت اجمالی بیان شده است و در فصول بعد دستورالعمل‌ها و ضوابط تفصیلی تبیین شده است.

ماده ۴: در هر سال تحصیلی، علاوه بر دو نیم‌سال تحصیلی، برگزاری دوره تابستانی نیز مجاز می‌باشد.

تبصره ۱: برگزاری دوره آموزشی تابستانی در برنامه آموزشی سفیران هدایت به شرط فراهم آمدن انجام فعالیت‌های تبلیغی، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: این دوره به صورت حضوری و با رعایت سقف ساعات مصوّب درسی اجرا می‌شود و طلابی که دارای پرونده فعال تحصیلی هستند، مجاز به شرکت در آن می‌باشند.

ماده ۵: مدارس علمیه، می‌توانند دوره‌های تابستانی را پس از اخذ مجوّز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد برگزار کنند.

ماده ۶: طول مدت تحصیل در سطح دو سفیران هدایت به طور معمول ۱۰ نیم‌سال و حداکثر تا ۱۴ نیم‌سال تحصیلی است.

تبصره: کاهش سنوات تحصیل برای طلاب واجد شرایط بر اساس ضوابط مربوطه از طریق

دوره‌های تابستانی^۱ یا اخذ درس مازاد^۲ یا استفاده حداکثری از تقویم آموزشی و همچنین افزایش سنوات تحصیل با رعایت حداقل و حداکثر ساعات مجاز برای انتخاب درس بلامانع می‌باشد.

ماده ۷: تقویم تحصیلی مدارس در هر سال تحصیلی (شامل ایام درسی، ایام امتحانی و دوره تابستانی) پس از تصویب در شورای مدرسه و تأیید مدیریت حوزه علمیه استان طبق ضوابط ابلاغی معاونت آموزش ستاد لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۸: طلبه متعهد است در زمان تحصیل در سطح دو سفیران هدایت به صورت تمام‌وقت و حضوری در تمام برنامه‌های درسی و غیردرسی مدرسه شرکت نموده و در اختیار مدرسه باشد.

ماده ۹: تحصیل هم‌زمان طلاب سطح دو

۱. دستورالعمل برگزاری دوره‌های تابستانی در بخش دوم، فصل اول آمده است.

۲. دستورالعمل نحوه اخذ درس مازاد (تحصیل ارتقای) در بخش دوم، فصل اول آمده است.

سفیران هدایت تا پیش از تکمیل مقطع مذکور، در مراکز غیر حوزوی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: هرگونه تحصیل هم‌زمان پس از تکمیل سطح دو سفیران هدایت صرفاً بر اساس ضوابط و آیین‌نامه مربوطه و به شرط عدم تنافی با فعالیت‌های تبلیغی، امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۵: ارائه دروس مصوب برنامه آموزشی سفیران هدایت و رعایت منابع آموزشی آن‌ها^۱ و همچنین برنامه‌ریزی دروس بر اساس آن‌ها ضروری می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس، نیاز به اضافه کردن ساعات آن درس را داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس، با پیشنهاد

۱. جداول درسی و منابع آموزشی مورد تأیید در فصل دوم از بخش دوم همین آیین‌نامه آمده است.

معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۱: مدت زمان مجاز تحصیل در حوزه‌های علمیه، گذراندن ۱۵۰۰ ساعت درسی در حداقل یک سال و در حداکثر سه سال تحصیلی طبق ضوابط بوده و محاسبه رشد تحصیلی طلاب بر اساس مقدار ساعت مذکور می‌باشد.

تبصره: در صورت عدم گذراندن دروس در مدت مذکور، در خصوص وضعیت تحصیلی طلبه مطابق دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب اقدام خواهد شد.

برنامه‌ریزی درسی

ماده ۱۲: طلاب قبل از شروع هر نیم‌سال تحصیلی، موظف به انتخاب درس مطابق ضوابط می‌باشند.

ماده ۱۳: مقدار انتخاب درس در هر نیم‌سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می‌باشد.

تبصره: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت مجاز است.

ماده ۱۴: در صورت وجود درس پیش نیاز از نیم سال‌های گذشته، انتخاب درس جدید در نیم سال بعد، تنها پس از انتخاب دروس مذکور مجاز می باشد.

ماده ۱۵: در صورت داشتن شرایط، طلاب می توانند نسبت به ادامه تحصیل از طریق انتخاب درس مازاد در طول نیم سال و یا با شرکت در دوره تابستانی (به صورت حضوری) اقدام نمایند.

ماده ۱۶: شرکت در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط و ضوابط مربوطه بلامانع است.

ماده ۱۷: رعایت حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم سال، مطابق ضوابط ضروری می باشد.

ماده ۱۸: کلاس درس با معرفی و حضور استاد

دارای حکم تدریس رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۹: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم‌سال تحصیلی است.

ماده ۲۰: در برخی از دروس، طلاب پس از اخذ مجوز از مدرسه خود، مجاز به شرکت در کلاس درس استادی غیر از مدرسه محل تحصیل خود می‌باشند.

حضور و غیاب

ماده ۲۱: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است.

ماده ۲۲: غیبت طلبه در بیش از حد مجاز ساعات تعیین شده هر درس، موجب حذف آن درس می‌شود و در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذرانند.

امتحانات

ماده ۲۳: اخذ امتحان کتبی از دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی آن درس،

می باشد.

ماده ۲۴: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب)، بلامانع است.

ماده ۲۵: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۲۶: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...) بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس ضوابط و شرایط ارائه‌شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب گروه علمی - تربیتی، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۲۷: در ارزشیابی برخی از دروس، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوطه، امتحان شفاهی نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن

درس معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۲۸: در هر نیم‌سال تحصیلی بخشی از نمره نهایی هر درس به فعالیت‌های کلاسی اعم از فعالیت درسی و پژوهش درسی اختصاص می‌یابد.

ماده ۲۹: تعیین ملاک‌های نمره‌دهی در تمام دروس و همچنین محاسبه نهایی نمرات بر عهده استاد همان درس و بر اساس ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۰: نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۳۱: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند، لازم است مطابق شرایط و ضوابط مجدداً در امتحان یا کلاس آن درس شرکت کرده و نمره قبولی را کسب نمایند.

ماده ۳۲: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه

ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه شده ولی در معدل نهایی سطح و مقطع تحصیلی فقط نمرات دروس قبول شده محاسبه می‌گردد.

خدمات آموزشی

ماده ۳۳: طلاب مطابق ضوابط و در مواقع ضروری می‌توانند از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می‌گردد.

ماده ۳۴: انتقال طلبه دارای وضعیت فعال آموزشی از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر (انتقال بین مدارس سفیران هدایت)، بلامانع است.

ماده ۳۵: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب شده و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

ماده ۳۶: طلاب شاغل به تحصیل در سطح دو سفیران هدایت می‌توانند در حین تحصیل، حداکثر تا پایان نیم‌سال ششم، نسبت به انتقال به برنامه آموزشی جاری و یا جدید سطح یک حوزه‌های علمیه بر اساس جدول تطبیق اقدام نمایند.

ماده ۳۷: اخذ درس به صورت میهمان، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال تحصیلی و براساس ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۸: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

تبصره: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۳۹: در صورت بروز برخی از مشکلات آموزشی، طلبه از ادامه تحصیل منع شده و

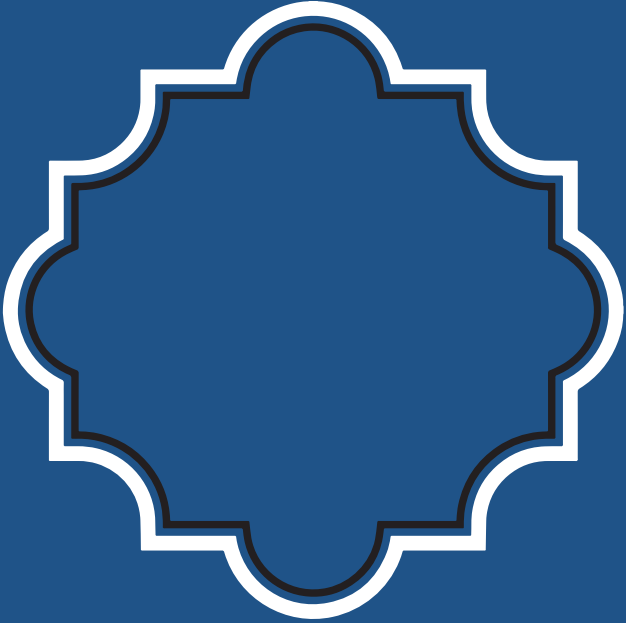
ادامه تحصیل ایشان منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در شورا و کمیسیون مربوطه می باشد.

فارغ التحصیلی و تعهد تبلیغی

ماده ۴۰: طلبه در صورت گذراندن همه دروس مصوب سطح دو و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ التحصیل محسوب شده و می تواند برای دریافت مدرک تحصیلی مربوطه اقدام کند.

ماده ۴۱: طلاب سفیران هدایت موظف به انجام تبلیغ در مناطق کمتر توسعه یافته فرهنگی یا مورد نیاز به مدت سه تا پنج سال و بر اساس ضوابط مربوطه هستند.

تبصره: شرایط انجام تعهد تبلیغی تابع ضوابط معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه می باشد.

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

ماده ۱: سنجش و پذیرش حوزه‌های علمیه
برای تحصیل در مقاطع مختلف به شرح ذیل
می‌باشد:

الف: پذیرش داوطلب ورود به حوزه‌های
علمیه؛

ب: پذیرش طلاب فارغ‌التحصیل از حداقل
سطح یک حوزه‌های علمیه جهت ادامه
تحصیل در یکی از مراکز تخصصی حوزوی و یا
مؤسسات آموزش عالی حوزوی.^۱

ماده ۲: پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های
علمیه طی مراحل ذیل انجام می‌گیرد:

۱. ثبت نام؛

۲. آزمون کتبی؛

۳. مصاحبه و مشاوره؛

۱. با توجه به اینکه این آیین‌نامه برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه تدوین شده است، سنجش و پذیرش طلاب برای
مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی مطابق دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.

۴. میثاق طلبگی (در دو بخش تربیتی و آموزشی)؛

۵. تحقیقات محلی؛

۶. سنجش سلامت.

تبصره ۱: شرکت در هر یک از مراحل اول تا چهارم منوط به گذراندن و اخذ امتیاز لازم در مرحله قبل و ثبت نتایج آن در سامانه می‌باشد.

تبصره ۲: برای داوطلبانی که پس از ثبت نام و تشکیل پرونده و تأیید آن، موفق به کسب امتیاز لازم در مراحل دوم و سوم شده باشند، کد موقت صادر شده و مجاز به شرکت در مراحل مربوط به پذیرش نهایی می‌باشند.

تبصره ۳: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از قبولی داوطلبان در مرحله «مصاحبه و مشاوره» جهت احراز برخی از شرایط عمومی مندرج در ماده ۱۳ همین آیین نامه، از طریق تحقیقات محلی، اقدام می‌نماید.^۱

تبصره ۴: جهت احراز سلامتی جسمی و روحی داوطلبان، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه از

۱. دستورالعمل و نحوه انجام تحقیقات محلی و فرایند آن در ماده ۵۹ همین بخش آمده است.

طریق مراجع ذی‌ربط و رسمی کشور، اقدام به سنجش وضعیت جسمی و روحی داوطلبان می‌نماید.^۱

ماده ۳: برای داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم در کلیه مراحل سنجش و پذیرش شده باشند کد دائم (رسمی) صادر شده و به عنوان «طلبه» مجاز به تحصیل در حوزه‌های علمیه خواهند بود و از کلیه مزایای حوزوی مطابق با ضوابط مربوطه برخوردار می‌گردند.

ماده ۴: تقویم سالیانه جهت مراحل سنجش و پذیرش در حوزه‌های علمیه توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تعیین و ابلاغ می‌گردد.

تبصره: مدیریت‌های استانی می‌توانند نسبت به تنظیم زمان‌بندی و اعلام تقویم استانی با رعایت تقویم اعلامی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، حسب شرایط استان خود اقدام نمایند.

۱. دستورالعمل و نحوه انجام سنجش سلامت و فرایند آن در ماده ۶۱ همین بخش آمده است.

فصل اول:

مدارس متقاضی پذیرش

مدارس مجاز به پذیرش

- ماده ۵:** دارا بودن شرایط ذیل برای پذیرش مدارس علمیه ضروری می‌باشد:
۱. داشتن مجوز فعالیت آموزشی در سطح یک بلندمدت و یا سطح دو سفیران هدایت از شورای گسترش حوزه‌های علمیه؛
 ۲. تکمیل و مشخص بودن کادر علمی و اجرایی مدرسه و تأیید آن از سوی مدیریت‌های استانی؛
 ۳. داشتن ظرفیت و فضای لازم و مناسب برای امور آموزشی و خوابگاهی؛
 ۴. کسب امتیاز لازم در ارزیابی عملکرد مدرسه در حوزه‌های اجرایی، آموزشی، پژوهشی و تهذیبی براساس شاخص‌های ابلاغی؛
 ۵. صلاحدید و موافقت کمیسیون پذیرش استان.

تبصره ۱: ارائه مجوز فعالیت آموزشی از سوی شورای گسترش تا زمان شروع ثبت‌نام و پذیرش ضروری بوده و در صورت عدم ارائه مجوز، پذیرش مدرسه در آن نوبت منتفی خواهد شد.

تبصره ۲: تأیید مناسب بودن مکان و فضای مدرسه قبل از ارائه اطلاعات به کمیسیون پذیرش ستاد برعهده مدیریت امور اداری - مالی مدیریت‌های استانی می‌باشد.

ماده ۶: مدرسه می‌تواند حداکثر تا پنجاه درصد بیشتر از پذیرش نهایی سال قبل خود را به عنوان ظرفیت پذیرش جدید اعلام نماید. تبصره: در صورت ضرورت و نیاز، تغییر و افزایش ظرفیت پذیرش مدرسه بر اساس نظر کمیسیون پذیرش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۷: هر مدرسه تنها مجاز به پذیرش در یک گروه آموزشی و متناسب با گروه پذیرشی سال قبل است.^۱

تبصره: درخواست پذیرش داوطلبان در دو گروه

۱. گروه‌بندی مدارس در بخش مربوط به تعاریف آمده است.

آموزشی پیوسته توسط مدرسه پس از بررسی
مجوز فعالیت و به شرط تفکیک فضای آموزشی
و خوابگاهی و موافقت نهایی کمیسیون پذیرش
استان، بلامانع می‌باشد.

ماده ۸: بررسی و ارزیابی عملکرد مدرسه در
بخش‌های مختلف براساس شرایط و ضوابط
ابلاغی معاونت آموزش بوده و درنهایت باید به
تأیید مدیریت استان و معاونت آموزش ستاد
رسیده باشد.

ماده ۹: مدیریت‌های استانی نسبت به
برنامه‌ریزی برای پذیرش نهایی در همه
گروه‌های آموزشی در سطح مدارس تحت
پوشش اقدام نمایند به نحوی که پذیرش از
هر سه گروه آموزشی در برنامه‌های آموزشی
جاری و جدید و همچنین سفیران هدایت
امکان‌پذیر باشد.

تبصره: در صورت نرسیدن حدنصاب متقاضیان
یک گروه در استان برای تشکیل کلاس درس،
تشکیل یک کلاس از دو گروه آموزشی پیوسته
در یک مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۰: درخواست اعمال شرایط اختصاصی

برای پذیرش در استان و یا مدرسه در صورت عدم مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از تصویب در کمیسیون پذیرش استان و تأیید نهایی ستاد، بلامانع است.

ماده ۱۱: مدیریت‌های استانی باید ظرفیت،

گروه آموزشی، نوع برنامه آموزشی مدارس واجد شرایط و شرایط اختصاصی آن‌ها را پس از بررسی و تصویب در کمیسیون پذیرش استان، مطابق با تقویم اعلامی به مدیریت پذیرش ستاد اعلام نمایند.

ماده ۱۲: تأیید نهایی مجوز پذیرش مدارس

منوط به رعایت حداقل نصاب پس از پذیرش نهایی داوطلبان برای تشکیل کلاس می‌باشد و در غیر این صورت تصمیم‌گیری در خصوص انتقال طلاب جدیدالورود به مدارس دیگر و ... بر عهده شورای آموزش استان خواهد بود.

فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

مرحله اول: ثبت نام

الف) شرایط داوطلبان:

• شرایط عمومی

ماده ۱۳: دارا بودن شرایط ذیل برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه ضروری می باشد:

۱. داشتن تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران؛

۲. اعتقاد و التزام به دین مبین اسلام و مذهب شیعه اثنی عشری؛

۳. اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛

۴. برخورداری از سلامت جسمی^۱، روحی - روانی و اخلاقی؛

۱. بیماری‌هایی هم چون سرطان، هپاتیت، ایدز، صرع، پیوند اعضا، دیابت نوع ۱ و ۲ ضعف شدید چشم، تالاسمی مازور، هموفیلی و هرگونه بیماری جسمی (نقص یا قطع عضو) یا بیماری‌های روحی و روانی شدید از جمله بیماری‌های خاصی هستند که مانع مطلق برای پذیرش می‌باشند.

۵. داشتن انگیزه و استعداد مناسب برای تحصیل علوم دینی؛

۶. داشتن شرط سنی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۴؛

۷. نداشتن مشکل نظام وظیفه عمومی مطابق با پیوست شماره ۱؛

۸. داشتن شرط معدل تحصیلی مطابق جدول مندرج در ماده ۱۶؛

۹. داشتن تحصیلات حداقل پایه هشتم (متوسطه اول) برای پذیرش در مدارس علمیه بلندمدت و حداقل سال دوازدهم (متوسطه دوم) برای پذیرش در مدارس علمیه سفیران هدایت؛

۱۰. نداشتن سابقه تحصیل رسمی یا سابقه اخراج (انضباطی یا تحصیلی) از مراکز حوزوی کشور؛

۱۱. رضایت ولی (برای داوطلبان دارای سن کمتر از ۱۵ سال) جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه؛

۱۲. کسب امتیاز لازم در هر مرحله و امتیاز

نهایی از تمام مراحل پذیرش.

• شرایط اختصاصی داوطلبان:

ماده ۱۴: حداکثر سن برای پذیرش داوطلبان از گروه اول ۱۸ سال بوده و سنوات تحصیلی در گروه‌های بالاتر و هم‌چنین مدت خدمت سربازی برای داوطلبان دارای معافیت دائم، مطابق جدول ذیل به حداکثر سن اضافه خواهد شد.

الف) گروه اول:

گروه اول	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه هشتم، و سوم راهنمایی	۱۸	۱۸	۲۰
پایه نهم و اول دبیرستان	۱۸	۱۹	۲۱
پایه دهم و دوم دبیرستان	۱۸	۲۰	۲۲

ب) گروه دوم:

گروه دوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه یازدهم	۱۸	۲۱	۲۳
سوم دبیرستان - دیپلم	۲۰	۲۱	۲۳
پایه دوازدهم و پیش‌دانشگاهی	۲۰	۲۲	۲۴

۲۵	۲۳	۲۰	دانشجوی زیر ۳۰ واحد قبولی
----	----	----	---------------------------

ج) گروه سوم:

گروه سوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
دانشجوی بالای ۳۰	۲۱	۲۴	۲۶
دارای مدرک کاردانی	۲۲	۲۴	۲۶
دارای مدرک کارشناسی	۲۴	۲۶	۲۸
دارای مدرک کارشناسی ارشد	۲۸	۲۸	۳۰
دارای مدرک دکتری	۳۰	۳۰	۳۲

تبصره ۱: ملاک محاسبه وضعیت نظام وظیفه،

شرط سنی داوطلب و مدرک تحصیلی، شروع

سال تحصیلی حوزه‌های علمیه است.

تبصره ۲: درخواست متقاضیانی که دارای حداکثر

۳ سال اضافه سن باشند، مشروط به دارا بودن

پایان خدمت و یا معافیت دائم از نظام وظیفه، در

کمیسیون پذیرش بررسی می‌گردد.

ماده ۱۵: داوطلبان گروه اول فقط مجاز

به تحصیل در مدارس علمیه استان محل

سکونت خود می‌باشند.

تبصره: داوطلبان گروه اول که بیش از ۱۷ سال سن داشته باشند، فقط مجاز به انتخاب مدارس دارای مجوز پذیرش گروه دوم از استان محل سکونت خود هستند.^۱

ماده ۱۶: دارا بودن حداقل میانگین معدل سه سال آخر تحصیلی مطابق با جدول ذیل برای داوطلبان الزامی است:

مقطع	عنوان شاخه و رشته تحصیلی	استان محل سکونت	مناطق محروم (بومی و غیربومی)	سایر مناطق (غیربومی)	استان قم (غیربومی)
اول	کلیه رشته‌ها	۱۶	۱۴ (فقط بومی)	-	-
دوم	رشته‌های غیر از ریاضی و تجربی	۱۵	۱۳	۱۷	۱۸
	رشته‌های ریاضی و تجربی	۱۴	۱۲	۱۶	۱۷
سوم	رشته‌های عمومی	۱۴	۱۲	۱۵	۱۵
	رشته‌های علوم پایه ۲	۱۳	۱۲	۱۳	۱۳

تبصره: درخواست داوطلبانی که دارای حداکثر ۲ نمره کمتر از جدول فوق هستند، مشروط به این که معدل آن‌ها از ۱۲ کمتر نباشد، در کمیسیون پذیرش استان بررسی می‌گردد.

۱. گروه‌بندی مدارس در قسمت تعاریف آیین‌نامه ذکر شده است.

ماده ۱۷: داوطلبانی که دارای یک یا چند ویژگی از موارد مندرج در جدول ذیل باشند، حداکثر ۲۰ امتیاز به مجموع امتیازات داوطلب اضافه خواهد شد.^۱

ردیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۱	حافظ کل قرآن (۲۵ تا ۳۰ جزء)	۱۰
۲	حفظ ۲۰ تا ۲۴ جزء	۸
۳	حفظ ۱۵ تا ۱۹ جزء	۶
۴	حفظ ۱۰ تا ۱۴ جزء	۴
۵	حافظ ۵ تا ۹ جزء	۲
۶	حافظ کل نهج البلاغه	۱۰
۷	حافظ حداقل یک ششم نهج البلاغه	۶
۸	حافظ کل صحیفه سجاده	۱۰
۹	دارندگان رتبه‌های برتر مسابقات علمی کشوری	۱۰
۱۰	دارندگان رتبه ۳ رقمی در کنکور سراسری	۱۰
۱۱	دارندگان رتبه‌های برتر در المپیادهای علمی کشور	۱۰
۱۲	دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی	۱۰
۱۳	دارندگان رتبه برتر در مدارس تیزهوشان متوسطه اول و دوم	۸
۱۴	فرزند اساتید حوزه	۴
۱۵	قاری قرآن دارای مقام کشوری	۴
۱۶	دارای کتاب تالیفی یا ترجمه علمی مورد تأیید مراکز معتبر علمی	۶
۱۷	فرزند شهید و مفقود	۸
۱۸	فرزند آزاده	۴
۱۹	فرزند جانباز حداقل ۵۰ درصد	۶

۱. نحوه محاسبه امتیازات داوطلب در ماده ۲۳ همین بخش آمده است.

رتبه	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۲۰	برادر شهید	۲
۲۱	ساکن در مناطق محروم	۲
۲۲	بومی	۲
۲۳	فرزند روحانی	۲

تبصره: در صورت احراز توانمندی یا ویژگی‌های خاص دیگری در داوطلب که در جدول ذکر نشده است، کمیسیون پذیرش می‌تواند حداکثر دو امتیاز، به امتیازات پذیرش داوطلب اضافه نماید.

• تعهدات داوطلبان:

- ماده ۱۸:** سپردن تعهد توسط داوطلب در خصوص موارد زیر الزامی است:
۱. رعایت شئون اخلاقی، رفتاری، سیاسی و اجتماعی؛
 ۲. حضور مستمر و رشد تحصیلی مناسب و مطابق با ضوابط آموزشی؛
 ۳. رعایت آیین‌نامه و مقررات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدرسه محل تحصیل؛
 ۴. قبول مأموریت‌های محوله از طرف مرکز

مدیریت پس از اتمام هر سطح؛
۵. انجام دوره تبلیغی برای متقاضیان تحصیل
در برنامه آموزشی سفیران هدایت مطابق با
ضوابط مربوطه؛

۶. عدم اشتغال غیر حوزوی (اعم از اشتغال
تمام وقت، پاره وقت، تحصیلی یا غیر
تحصیلی)، حداقل تا پایان سطح یک در
برنامه آموزشی بلندمدت و سطح دو، در برنامه
آموزشی سفیران هدایت؛

۷. عدم تحصیل همزمان تا پایان سطح دو
حوزه‌های علمیه؛

۸. عدم کتمان بیماری‌های خاص در مراحل
پذیرش.

تبصره ۱: عدم رعایت بند ۶ به منزله انصراف
از حوزه تلقی شده و داوطلب از کلیه مزایای
تحصیلی محروم می‌گردد.

تبصره ۲: در صورت عدم رعایت تعهدات مذکور،
تصمیم‌گیری در خصوص طلبه و یا داوطلب بر
عهده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهد
بود.

ب) فرآیند ثبت نام و تشکیل پرونده

ماده ۱۹: ثبت نام داوطلبان پذیرش در حوزه‌های علمیه طی دو مرحله انجام می‌گیرد:

۱) ثبت نام و تشکیل پرونده:

ماده ۲۰: ثبت نام و تشکیل پرونده، طبق جدول زمان بندی مراحل پذیرش و تنها از طریق سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه صورت می‌پذیرد.

ماده ۲۱: داوطلب در هنگام ثبت نام نسبت به تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک مربوطه و انتخاب حداکثر پنج مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۱: در انتخاب مدارس توسط داوطلب هیچ اولویتی لحاظ نخواهد شد.

تبصره ۲: مغایرت یا نقص در مدارک و اطلاعات درخواستی، موجب ابطال ثبت نام و منتفی شدن پذیرش داوطلب می‌گردد.

۲) تأیید مدرسه:

ماده ۲۲: برای نهایی شدن ثبت نام هریک

از مدارس علمیه نسبت به انتخاب داوطلب در سامانه اظهار نظر (تأیید و یا رد) نموده و به داوطلب نیز اطلاع‌رسانی گردد.

تبصره: اظهار نظر، در زمان بندی اعلام شده و مطابق دستورالعمل مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۳: مدارس علمیه انتخاب شده، قبل از اظهار نظر می‌توانند برای ارزیابی و شناخت تکمیلی داوطلب، جلسه حضوری و یا غیر حضوری (مذاکره تلفنی) با داوطلب داشته باشند.^۱

ماده ۲۴: پس از تأیید مدرسه نسبت به انتخاب داوطلب در هر یک از مدارس انتخابی، داوطلب جهت نهایی شدن ثبت نام، یکی از مدارس مذکور را به دلخواه خود مجدداً تأیید نماید.

ماده ۲۵: در صورتی که مدرسه و داوطلب از فرصت تعیین شده برای نهایی سازی ثبت نام استفاده نکنند، با صلاح دید مدیریت استان، داوطلبان بین مدارس دارای ظرفیت خالی

۱. این جلسه قابلیت جایگزینی با مصاحبه تعریف شده در فرایند پذیرش را ندارد.

تقسیم می‌شوند.

ماده ۲۶: تغییر نظر مدارس یا داوطلبان نسبت به اولویت‌های انتخابی تا قبل از نهایی شدن ثبت نام (تأیید مدرسه و داوطلب) و تعیین تکلیف نسبت به مدرسه محل تحصیل، از طریق سامانه و در زمان‌بندی مشخص بلامانع است.

تبصره ۱: پس از نهایی شدن ثبت نام امکان تغییر مدرسه درون استانی فقط از طریق مدیریت استان و در قم از طریق معاونت امور مدارس سطح یک قم امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۲: تغییر مدرسه داوطلب (درون استانی و یا برون استانی)، پس از پذیرش و قبل از شروع کلاس‌های درسی، به شرط موافقت مدرسه مبدأ و مقصد بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۷: ضرورت دارد بخش‌های مرتبط اعم از ستادی و استانی و همچنین مدارس علمیه، نسبت به بررسی اطلاعات و مدارک داوطلب در سامانه پذیرش و اطلاع‌رسانی جهت اصلاح و یا تکمیل آن‌ها، قبل از انجام مصاحبه، اقدام

نمایند.

مرحله دوم: آزمون کتبی

ماده ۲۸: آزمون کتبی ورود به حوزه علمیه، به منظور ارزیابی علمی و سنجش توانایی داوطلبان در علوم پایه و پیش‌نیاز علوم حوزوی برگزار می‌شود.

ماده ۲۹: تعیین مواد آزمون، طرح سؤال و ضوابط مربوطه، توسط ستاد انجام می‌شود.

ماده ۳۰: برگزاری آزمون در کشور به صورت متمرکز توسط مدیریت‌های استانی انجام می‌پذیرد.

ماده ۳۱: بررسی آزمون کتبی، تصحیح اوراق، اعلام نتایج و رسیدگی به نتایج آن بر عهده مدیریت پذیرش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۲: کلیه داوطلبان تحصیل در حوزه‌های علمیه باید در آزمون کتبی شرکت نموده و امتیاز لازم که سالانه در کمیسیون پذیرش تصویب می‌شود را کسب نمایند.

تبصره: حافظین کل قرآن یا نهج‌البلاغه یا

صحیفه سجادیه، دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی یا مسابقات و المپیادهای علمی کشوری و دارندگان رتبه سه رقیمی یا کمتر از آن در کنکور سراسری، از آزمون کتبی معاف خواهند بود.

ماده ۳۳: تأثیرگذاری آزمون در محاسبه نمره نهایی مرحله اول ۲۰ درصد و معدل سه سال آخر تحصیلی ۸۰ درصد خواهد بود.

مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره^۱

ماده ۳۴: بعد از اعلام امتیازات اولیه و نتایج آزمون ورودی، از داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم از مراحل پذیرش مقدماتی شده‌اند به منظور شناسایی ابعاد روحی، روانی، شخصیتی، تربیتی و انگیزشی آنها، مطابق دستورالعمل مربوطه، مصاحبه و مشاوره حضوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۳۵: مصاحبه و مشاوره توسط مدیریت‌های استانی و بر اساس شرایط و

۱. شرایط و ضوابط کامل انجام مصاحبه و مشاوره پذیرش در پیوست شماره ۲ و ۳ می‌باشد.

ضوابط ابلاغی انجام می‌شود.

تبصره: مدارس می‌توانند مصاحبه و مشاوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان در مدارس و بر اساس شرایط و ضوابط مندرج در پیوست‌های شماره ۲ و ۳ انجام دهند.

ماده ۳۶: انجام مصاحبه و مشاوره باید طبق جدول زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد انجام گیرد.

ماده ۳۷: حضور یک نفر مصاحبه‌گر و یک نفر مشاور دارای مجوز در جلسات مصاحبه داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، الزامی است.

تبصره: در جلسات مصاحبه داوطلبان ورود به مدارس سفیران هدایت، حضور مدیر مدرسه مربوطه و یا نماینده ایشان در جلسه، ضروری می‌باشد.

ماده ۳۸: معرفی کارشناسان مصاحبه‌کننده بر عهده مرکز امور صیانتی و معرفی مشاور، توسط معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه انجام می‌شود.

ماده ۳۹: فرم‌های مصاحبه به همراه محورهای و شاخص‌های آن و همچنین نحوه محاسبه نتایج، براساس دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.^۱

تبصره: مصاحبه داوطلبان متقاضی تحصیل در مدارس سفیران هدایت، بر اساس فرم‌ها و شاخص‌های اختصاصی خواهد بود.^۲

ماده ۴۰: در صورت لزوم جهت ارزیابی فرآیند مصاحبه و عملکرد مصاحبه‌کنندگان، اعزام ناظر از سوی ستاد بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۱: داوطلبانی که نسبت به نتیجه هر یک از مراحل پذیرش اعتراض داشته باشند می‌توانند تقاضای تجدید نظر خود را حداکثر تا دو هفته پس از اعلام نتایج، به معاونت مربوطه ارائه نمایند.

تبصره ۱: اعلام اعتراض می‌بایست به صورت کتبی (مطابق فرم مربوطه) و صرفاً از سوی داوطلب یا نماینده وی - که به صورت مکتوب

۱. در این خصوص به پیوست شماره ۲ و ۳ مراجعه نمایید.
۲. برای فرم مصاحبه سفیران هدایت به پیوست شماره ۳۰ مراجعه فرمایید.

معرفی شده است. در مهلت مقرر انجام گیرد.
تبصره ۲: در صورت عدم اعتراض یا اعتراض
خارج از مهلت مقرر، نتایج اعلامی، قطعی تلقی
می‌شود.

ماده ۴۲: بعد از اعلام نتیجه اعتراض توسط
معاونت مربوطه، در صورت اعتراض مجدد
داوطلب، پرونده وی جهت تجدیدنظر نهایی به
کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده می‌شود.
تبصره: رأی صادره توسط کمیسیون پذیرش،
قطعی بوده و غیرقابل اعتراض یا تجدیدنظر
می‌باشد.

صدور کد موقت

ماده ۴۳: برای داوطلبانی که مراحل
ثبت‌نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با
موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی
موقت صادر خواهد شد.

ماده ۴۴: صدور شماره پرونده موقت صرفاً
جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های
آموزشی و استفاده از برخی خدمات بوده و به

معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه
خدمات حوزوی نمی‌باشد.

تبصره: مدت‌زمان اعتبار این شماره پرونده تا
پایان اولین سال تحصیلی خواهد بود.

فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

میثاق طلبگی

ماده ۴۵: شرکت داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، پس از کسب امتیاز در مراحل «آزمون ورودی» و «مصاحبه و مشاوره»، در دوره «میثاق طلبگی» ضروری خواهد بود.

ماده ۴۶: دوره «میثاق طلبگی» در دو بخش تربیتی و آموزشی با عنوان «میثاق تربیتی» و «میثاق آموزشی» بر اساس ضوابط و شرایط مربوطه برگزار می‌گردد.

الف: «میثاق تربیتی»

ماده ۴۷: به منظور آشنایی داوطلبان با اهداف و مأموریت‌های طلبگی، اصول و فرآیند تربیتی و نیز دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی در حوزه‌های علمیه، دوره «میثاق تربیتی» بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه، برگزار

می‌گردد.^۱

تبصره: مباحث ارائه‌شده در این دوره با محوریت اخلاق و تهذیب در موضوعاتی همچون زی‌طلبگی، رسالت‌های حوزه و طلبه، معرفی جایگاه حوزه و ارکان مدیریتی آن، آشنایی با برنامه‌های آموزشی، تربیتی و... حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴۸: اهداف برگزاری دوره میثاق تربیتی عبارت‌اند از:

۱. شناخت و ارزیابی دقیق داوطلبان جهت ورود به حوزه؛
۲. کمک به داوطلبان برای رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی؛
۳. آشناسازی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه؛
۴. تبیین اجمالی اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زی‌طلبگی؛
۵. آشناسازی داوطلبان با فرصت‌ها و چالش‌ها در مسیر طلبگی؛

۱. برای آشنایی با فرایند برگزاری دوره میثاق تربیتی، دستورالعمل‌ها و وظایف برگزارکنندگان آن به پیوست شماره ۵ مراجعه فرمایید.

۶. تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان در ورود به حوزه؛

۷. آشنایی با معیارها و روش‌های صحیح انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی.

ماده ۴۹: دوره میثاق تربیتی بر اساس شرایط، ضوابط و زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد، با نظارت مدیریت‌های استانی و توسط معاونت تهذیب و تربیت استانی، در طی سه تا هفت روز برگزار می‌گردد.

تبصره: مدارس می‌توانند این دوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی در مدرسه برگزار نمایند.

ب: «میثاق آموزشی»

ماده ۵۰: «میثاق آموزشی» مرحله‌ای از فرآیند پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه می‌باشد که به منظور بررسی و سنجش میزان استعداد داوطلبان نسبت به فراگیری علوم حوزوی برگزار می‌گردد.

ماده ۵۱: ملاک سنجش و ارزیابی داوطلبان در مرحله «میثاق آموزشی»، وضعیت آموزشی

و تحصیلی داوطلبان در نیم‌سال اول تحصیلی، اعم از مشارکت در مباحث آموزشی و درسی، قبولی در دروس و... خواهد بود.

ماده ۵۲: کلیه امور اجرایی دوره میثاق آموزشی، با نظارت مدیریت استان و توسط مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۵۳: داوطلبانی مجاز به شرکت در میثاق آموزشی هستند که موفق به کسب امتیاز لازم از دوره «میثاق تربیتی» شده باشند.

تبصره: حضور در دوره میثاق آموزشی بدون گذراندن دوره میثاق تربیتی، تنها با مجوز معاونت تهذیب استان، مبنی بر گذراندن آن بعد از دوره میثاق آموزشی، بلامانع است.

ماده ۵۴: مدارس در صورت نیاز و با موافقت شورای آموزش استان مجاز به برگزاری این دوره در قالب دوره کوتاه‌مدت آموزشی به صورت مستقل^۱ و قبل از شروع سال تحصیلی می‌باشند.

تبصره: مدارس باید درخواست برگزاری مستقل

۱. در خصوص نحوه برگزاری دوره به صورت مستقل به آیین‌نامه‌های مربوطه مراجعه نمایید.

این دوره را تا پیش از پایان مردادماه به شورای آموزش استان ارسال نمایند.

ماده ۵۵: ملاک کسب امتیاز لازم از این دوره،
اخذ نمره قبولی (اعم از قبولی در امتحان
اصلی و یا تجدیدی) از دروس ارائه شده در
نیم سال اول تحصیلی مطابق آیین نامه های
مربوطه می باشد.

ماده ۵۶: کلیه سؤال های امتحانی اعم از
اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید آن درس به
صورت کتبی طرح می گردد.

ماده ۵۷: نمره قبولی در همه دروس ۱۲
می باشد.

ماده ۵۸: کسی که نمره قبولی درسی را
کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان
مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در
امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند،
پذیرش او منتفی خواهد شد.

تحقیقات محلی

ماده ۵۹: به منظور احراز صلاحیت داوطلب

در موضوعات اجتماعی و رفتاری، تحقیقات میدانی با برنامه‌ریزی مدیریت استان و توسط نماینده مرکز امور صیانتی در استان انجام می‌شود.

ماده ۶۰: زمان انجام تحقیقات میدانی بعد از مشخص شدن نتیجه مصاحبه و مشاوره و حداکثر تا پایان آذرماه خواهد بود.

سنجش سلامت

ماده ۶۱: به منظور احراز سلامت جسمی داوطلب، آزمایش‌های پزشکی مورد نیاز، توسط مرکز خدمات حوزه‌های علمیه استان‌ها و با هماهنگی مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان در ابتدای دوره میثاق تربیتی از داوطلب انجام می‌گیرد.

تبصره ۱: کلیه داوطلبان ملزم به شرکت در آزمایش‌های مربوطه می‌باشند.

تبصره ۲: داوطلبانی که موفق به شرکت در این آزمایش‌ها نشوند، به یکی از مراکز آزمایشگاهی تعیین‌شده توسط مرکز خدمات استان مراجعه

و اقدام به انجام آزمایش‌ها و ارائه جواب آن نمایند.

ماده ۶۲: پس از مشخص شدن نتایج آزمایش‌ها، داوطلبانی که نیاز به آزمایش‌های تکمیلی داشته باشند با معرفی‌نامه مرکز خدمات به مراکز درمانی تعیین‌شده مراجعه و نسبت به انجام این آزمایش‌ها و ارائه پاسخ آن اقدام می‌نمایند.

ماده ۶۳: نتایج آزمایش‌های توسط مرکز خدمات حوزه‌های علمیه بررسی و در سامانه ثبت می‌گردد.

ماده ۶۴: داوطلب پس از گذراندن تمام مراحل مربوط به پذیرش و کسب امتیاز لازم در هر مرحله یا مجموع مراحل، به عنوان طلبه رسمی شناخته‌شده و شماره پرونده تحصیلی رسمی دریافت می‌نماید و مطابق ضوابط از کلیه خدمات و مزایای حوزوی برخوردار می‌گردد.

ماده ۶۵: پذیرش نهایی داوطلب در صورت عدم شرکت در هر یک از مراحل پذیرش و

یا عدم کسب امتیاز لازم از مجموع مراحل
منتفی خواهد شد.

صدور کد تحصیلی رسمی:

ماده ۶۶: دریافت کد تحصیلی رسمی، پس
از اخذ حداقل امتیاز لازم در هر مرحله و نیز
امتیاز لازم از مجموع مراحل پذیرش مطابق
آیین‌نامه‌های مربوطه صورت می‌گیرد.

فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۷: کمیسیون پذیرش استان با اهدافی همچون ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان و به منظور بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان و ... با حضور جمعی از مدیران و کارشناسان، در استان تشکیل می‌گردد^۱.

مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان جهت رسیدگی در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۸: بررسی درخواست متقاضیان ورود به حوزه‌های علمیه توسط مدیریت استان بررسی و در نهایت جهت تصمیم‌گیری به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده خواهد

۱. آیین‌نامه تشکیل کمیسیون پذیرش به همراه اهداف، شرح وظایف و اعضای آن در پیوست شماره ۵ آمده است.

شد.

ماده ۶۹: درخواست‌های ذیل در کمیسیون

پذیرش بررسی خواهد شد:

۱. افرادی که به دلیل نداشتن برخی شرایط^۱ تعریف‌شده امکان ثبت‌نام به صورت عادی را ندارند.

۲. افرادی که خارج از زمان‌بندی تعریف‌شده برای ثبت‌نام اقدام می‌نمایند.

۳. افرادی که برخی از امتیازات اولیه را دارا نباشند.

۴. افرادی که نسبت به نتایج هریک از مراحل پذیرش اعتراض دارند.

ماده ۷۰: مراحل ارائه درخواست و فرآیند

بررسی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. ثبت نام در سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه و تکمیل اطلاعات و بارگذاری اسناد و مدارک مربوطه؛

۲. بررسی، کنترل و کارشناسی شرایط اولیه مطابق ضوابط توسط کارشناس پذیرش؛

۱. شرایط سنی و معدل کلاسیک.

۳. طرح و بررسی در کمیسیون پذیرش، صدور حکم و ثبت نتیجه در سامانه.

ماده ۷۱: مدیریت زمان‌بندی بررسی درخواست‌ها به عهده کمیسیون پذیرش استان است.

تبصره: لازم است زمان‌بندی‌ها به‌گونه‌ای تنظیم شود که قبل از شروع هر نیم‌سال تحصیلی نتایج بررسی‌های کمیسیون و نتایج مراحل مختلف پذیرش مشخص و در سامانه ثبت شده باشد.

ماده ۷۲: در صورتی که در هر یک از مراحل پذیرش و یا پایان آن، مشخص شود داوطلب شرایط لازم برای پذیرش را ندارد، ضمن منتفی شدن پذیرش آن داوطلب، ضرورت دارد مدیریت استانی، نسبت به اطلاع‌رسانی به داوطلب و مراجع ذی‌صلاح اقدام نماید.

مراحل رسیدگی و صدور رأی

ماده ۷۳: کلیه موارد پیش‌بینی نشده در این دستورالعمل و همچنین مواردی که رسیدگی

به آن‌ها در شرح وظایف کمیسیون استانی نمی‌باشد، پس از درخواست داوطلب به همراه اسناد و مدارک مربوطه و ارائه گزارش توسط کمیسیون استان، جهت تصمیم‌گیری به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه ارجاع می‌شود.

ماده ۷۴: احکام صادره حداکثر تا دو روز پس از صدور، به متقاضی و واحدهای مربوطه اعلام می‌گردد و واحدهای مربوطه موظف هستند ظرف یک هفته پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را اعلام نمایند.

ماده ۷۵: احکام صادره توسط کمیسیون پذیرش برای تمامی مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

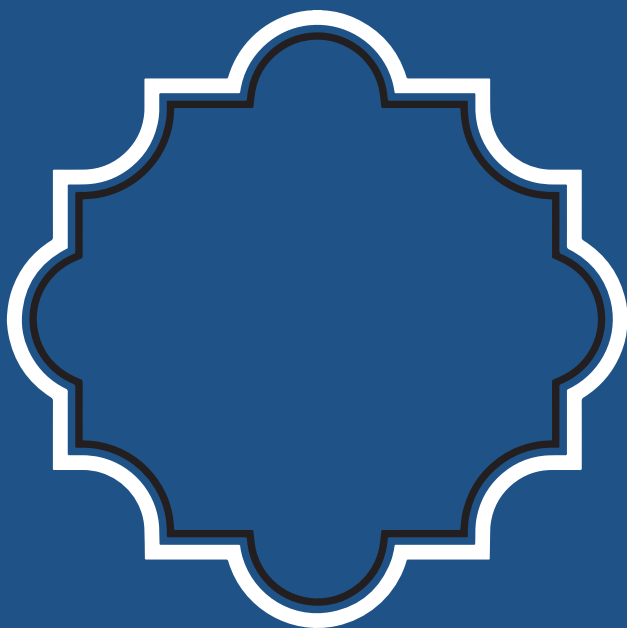
ماده ۷۶: لازم است تمامی مدارک ارائه‌شده با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۷۷: احکام صادره نباید خارج از ضوابط و مصوبات ابلاغی ستاد باشد.

ماده ۷۸: در صورت موافقت دبیر کمیسیون، اعتراض متقاضی نسبت به رأی صادره، جهت

بررسی مجدد به کمیسیون ارائه می‌گردد.
ماده ۷۹: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در
موضوعات مربوط به این دستورالعمل به عهده
معاونت آموزش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

فصل اول:

برنامه‌ریزی دروس و کلاس درس

الف) انتخاب درس

■ انتخاب درس به صورت عادی، حذف و یا

اضافه کردن درس

ماده ۱: کل ساعات درسی طلاب سفیران

هدایت با احتساب تحقیق پایانی، ۳۹۷۰

ساعت بوده که به طور متوسط در طول ۱۰

نیم‌سال ارائه می‌گردد.

ماده ۲: انتخاب درس قبل از شروع هر

نیم‌سال تحصیلی انجام می‌شود و حذف و یا

اضافه کردن درس به تعداد حداکثر دو عنوان،

تا دو هفته پس از شروع نیم‌سال، طبق

ضوابط در سامانه انجام می‌شود.

تبصره: در دوره تابستانی، سامانه از ابتدای دوره

جهت انتخاب درس فعال خواهد بود.

۳: مقدار انتخاب درس در هر نیم‌سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می‌باشد.

تبصره: در نیم‌سال آخر تحصیلی در صورتی که دروس سطح طلبه با حداکثر ۲۰۰ ساعت درس مازاد، تکمیل شده و به پایان برسد، رعایت سقف مذکور ضروری نمی‌باشد.

ماده ۴: در صورت اتمام دروس انتخاب‌شده در نیم‌سال و امکان استمرار ایام تحصیلی بر اساس تقویم آموزشی، مدارس در هر سال تحصیلی مجاز به انتخاب حداکثر ۲۴۰ ساعت درس از دروس نیم‌سال بعد برای طلاب خود می‌باشند.^۱

تبصره ۱: تصمیم‌گیری در این خصوص بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۲: مقدار ساعت انتخابی برای تمام سال تحصیلی بوده و تقسیم آن در طول دو نیم‌سال با نظر شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تأیید نهایی این انتخاب درس با شورای آموزش استان بوده و مدرسه پس از

۱. شرایط ارائه دروس بر اساس این ماده، غیر از شرایط و ضوابط دروس ارائه‌شده بر اساس مواد ۱۱، ۱۲ و ۱۴ همین فصل می‌باشد.

تأیید، مجاز به برگزاری کلاس خواهد بود.

ماده ۵: در صورت باقی ماندن حداکثر ۲۰۰

ساعت درسی و اعزام طلبه به مناطق تبلیغی جهت انجام تعهد تبلیغی (به صورت روحانی مستقر)، طلبه موظف است دروس باقیمانده را حداکثر در سال تحصیلی بعد به صورت غیرحضوری، به اتمام رساند.^۱

ماده ۶: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد

معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه، تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

تبصره: انتخاب ساعت درس به مقدار اضطرار،

حداکثر در دو نیم‌سال مجاز است.

ماده ۷: کسانی که معدل نیم‌سال آن‌ها

کمتر از ۱۴ باشد، در نیم‌سال بعد، مطابق ضوابط انتخاب درس، می‌توانند حداقل ۲۵۵ ساعت و حداکثر ۳۱۰ ساعت درس انتخاب کنند.

ماده ۸: انتخاب درس دارای پیش‌نیاز در

۱. برای توضیحات بیشتر در این خصوص به فصل چهارم بخش پنج، ماده ۵۵ مراجعه نمایید.

صورتی مجاز است که درس پیش‌نیاز آن گذرانده شده باشد.

تبصره: رعایت پیش‌نیاز در سال آخر تحصیلی الزامی نمی‌باشد.

ماده ۹: حذف یا اضافه دروس با رعایت حداقل و حداکثر ساعات درسی مطابق ماده ۳ همین فصل، تا پایان هفته دوم هر نیم‌سال تحصیلی مجاز می‌باشد.

ماده ۱۰: حذف اضطراری یکی از درس‌ها، با رعایت ماده ۳ همین فصل تا پنج هفته مانده به پایان نیم‌سال تحصیلی پس از تأیید مدیر مدرسه بلامانع می‌باشد.

■ انتخاب درس مازاد به صورت حضوری^۱

ماده ۱۱: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۱۷۰ ساعت درس - مازاد بر حداکثر ساعات تعیین‌شده در ماده ۳ همین فصل - به صورت حضوری در نیم‌سال اول و دوم هر سال

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقایی حضوری می‌باشد.

تحصیلی اقدام نمایند:

۱. نداشتن مشکل آموزشی و انضباطی؛
۲. رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در نیم‌سال قبل؛
۳. قبولی نهایی در همه دروس انتخابی نیم‌سال قبل؛
۴. کسب معدل ۱۶ در دروس نیم‌سال قبل؛
۵. تعهد به شرکت در تمامی کلاس‌های درسی مطابق ضوابط؛
۶. صلاحدید و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.

تبصره ۱: ملاک محاسبه معدل، عملکرد درسی
طلبه در نیم‌سال متصل قبل می‌باشد.

تبصره ۲: انتخاب درس مازاد، از سال دوم
تحصیلی امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۳: مقدار ساعات درسی مازاد برای طلاب
با مقطع ورودی مدرک دانشگاهی، حداکثر ۲۵۵
ساعت می‌باشد.

تبصره ۴: شورای مدرسه می‌تواند تا پنج هفته
قبل از برگزاری امتحان، نسبت به حذف همه

یا تعدادی از دروس مازاد اخذشده توسط طلاب اقدام نماید.

■ انتخاب درس به صورت غیرحضوری^۱ در

تابستان

ماده ۱۲: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، از تابستان سال اول تحصیلی می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۷۶۰ ساعت، بدون حضور در کلاس، نسبت به امتحان آن دروس اقدام نمایند:

۱) رعایت انتخاب حداقل ساعت درس مجاز در هر نیم‌سال در سال جاری تحصیلی؛ قبولی در همه دروس انتخابی نیم‌سال اول و امتحانات نوبت اصلی نیم‌سال دوم سال تحصیلی جاری؛

کسب معدل ۱۶ در دروس انتخابی نیم‌سال اول و امتحانات نوبت اصلی نیم‌سال دوم سال تحصیلی جاری؛

صلاح‌دید و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی غیرحضوری در تابستان می‌باشد.

تبصره ۱: حضور در امتحانات این دروس با رعایت
جدول درسی و ضوابط مربوط به انتخاب درس
مانند پیش نیاز و ... مجاز می‌باشد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی به صورت
غیرحضوری در تابستان، در دروس دارای پژوهش
درسی، ارائه پژوهش الزامی است.

تبصره ۳: ارائه دروس مهارتی به صورت ارتقایی
غیرحضوری مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۳: نمره قبولی دروس انتخاب شده به
صورت غیرحضوری در تابستان، ۱۶ می‌باشد.

■ انتخاب درس حضوری در دوره آموزشی - تبلیغی تابستان

ماده ۱۴: شرکت در دوره آموزشی - تبلیغی
تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه
طلاب، با رعایت شرایط ذیل بلامانع
می‌باشد:

۱. تعهد به شرکت در فعالیتهای تبلیغی
مطابق ضوابط؛

۲. تعهد به شرکت در تمامی کلاس‌های درسی

مطابق ضوابط؛

۳. برگزاری کلاس برای هر درس طبق جداول

درسی مصوب؛

۴. صلاح‌دید و تأیید مدیر مدرسه محل

تحصیل .

تبصره: انتخاب درس عادی در دوره آموزشی

- تبلیغی تابستان فقط جهت حضور در جلسه

امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس

تجدیدی و دروسی که جهت کسری معدل^۱ اخذ

شده است، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۵: مجموع ساعات درسی یک طلبه در

طول یک سال تحصیلی، اعم از انتخاب درس

در طول نیم‌سال‌ها و دوره آموزشی - تبلیغی

تابستانی نباید بیش از ۱۵۰۰ ساعت باشد.

تبصره: مجموع ساعات درسی برای طلاب با

مقطع ورودی مدرک دانشگاهی در طول یک سال

تحصیلی، حداکثر ۲۱۰۰ ساعت می‌باشد.

۱. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در فصل پنجم از بخش سوم، آمده است.

ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی

ماده ۱۶: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای

هر نیم‌سال، در مدارس شهر قم حداقل ۱۰ نفر و در مدارس شهرستان‌ها، در سطح دو سفیران هدایت حداقل ۷ نفر است.^۱

تبصره ۱: حداکثر افراد در هر کلاس درس ۲۵ نفر است.

تبصره ۲: در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با پیشنهاد مدرسه و تأیید مدیریت استان امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۷: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۸: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم‌سال تحصیلی است.

ماده ۱۹: در صورتی که محدوده‌های درسی در طول نیم‌سال به پایان نرسد، مدرسه و استاد موظف به برگزاری جلسات جبرانی برای آن

۱. حد نصاب مذکور صرفاً برای رسمیت بخشیدن به درس و ثبت آن در سیستم آموزشی است و پرداخت حق الزحمه اساتید تابع قوانین ابلاغی مخصوص به خود است و مشمول این بند نمی‌شود.

درس می‌باشند.

ماده ۲۰: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس نیاز به اضافه کردن ساعات درسی داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه، در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۲۱: عدم استفاده از منبع آموزشی تأیید شده و یا عدم ارائه درس بر اساس محدوده‌های ابلاغ شده، موجب حذف درس و نمره آن می‌شود.

ماده ۲۲: مدت زمان هر جلسه درس، ۵۰ دقیقه است.

ماده ۲۳: چنانچه استادی قادر به حضور در کلاس درس نباشد، موظف است تا پیش از شروع کلاس، مدیریت مدرسه را مطلع سازد

تا جهت اطلاع‌رسانی به طلاب یا جایگزینی استاد، تدبیر لازم اندیشیده شود.

ماده ۲۴: اساتید می‌توانند با صلاح‌دید شورای مدرسه، در طول هر نیم‌سال تحصیلی، تا سقف ۲۵ درصد افزون بر ساعات هر درس را، جلسه مشاوره و پرسش و پاسخ برگزار کنند.

ج) فعالیت‌های کلاسی

مقدمه

با توجه به اختصاص بخشی از نمره نهایی دروس سفیران هدایت به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی و ... در طول نیم‌سال و به منظور ساماندهی و استفاده مناسب از این فرصت، دستورالعمل اجرایی «فعالیت‌های کلاسی» به شرح ذیل تدوین گردید:

ماده ۲۵: در هر نیم‌سال تحصیلی ۵ نمره از نمره نهایی دروس سفیران هدایت به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی در طول نیم‌سال، اختصاص یافته و

بقیه نمره نهایی درس به امتحان کتبی تعلق دارد.

تبصره ۱: مرجع ارزشیابی فعالیت‌های کلاسی

برای هر درس، استاد همان درس می‌باشد.

تبصره ۲: نحوه اختصاصی نمرات اعم از

فعالیت‌های درسی، فعالیت پژوهشی، امتحان

کتبی، امتحان شفاهی و ... در مواد ۶۲، ۶۳، ۶۴ و

۶۵ همین بخش آمده است.

ماده ۲۶: فعالیت‌های کلاسی به دو گروه

تقسیم شده است که عبارت‌اند از:

(۱) فعالیت درسی؛

(۲) پژوهش درسی.

ماده ۲۷: در برخی از دروس انجام پژوهش

درسی، ضروری بوده و اختصاص فعالیت‌های

درسی به سایر دروس نیز بر اساس شرایط و

ضوابط اختصاصی هر درس می‌باشد.

تبصره: تعیین و اطلاع‌رسانی فعالیت‌های

کلاسی قبل از شروع درس ضروری می‌باشد.

۱) فعالیت درسی:

ماده ۲۸: مصادیق فعالیت‌های درسی عبارت

است از:

- ۱) حضور فعال و منظم در مباحثه؛
- ۲) پاسخ به پرسش‌های کلاسی (ارزیابی علمی
طلبه توسط استاد)؛
- ۳) موفقیت در امتحانات هفتگی (حداقل دو
امتحان در هر نیم سال تحصیلی)؛
- ۴) امتحان میان نیم سال؛
- ۵) خلاصه‌نویسی (اختصاصی برای دروس
تفسیر)؛
- ۶) انجام فعالیت‌های مربوط به تهیه محتوا و
... (اختصاصی برای دروس کارورزی)؛

مباحثه

ماده ۲۹: مباحثه مهم‌ترین مصداق

فعالیت‌های درسی است و در دروس صرف،
نحو، بلاغت، فقه، اصول فقه، منطق و حکمت
اسلامی مورد تأکید بوده و مناسب است
مدارس علمیه در فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی و

برنامه درسی، نسبت به آن اهتمام ویژه داشته باشند و همچنین ضروری است نسبت به ترغیب و انگیزش طلاب جهت انجام مباحثه در دروس خود، خصوصاً دروس مذکور، اهتمام داشته باشند.

ماده ۳۰: الزامی کردن مباحثه در دروس و اختصاص تمام ۵ نمره فعالیت‌های درسی و یا حداقل ۲ نمره از آن، با پیشنهاد استاد درس و تأیید گروه علمی - تربیتی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۱: در جلسه مباحثه، به بازخوانی، بررسی، تبیین و نقد مباحث و مطالبی که در محدوده درسی مصوب و توسط استاد ارائه شده است، پرداخته می‌شود.

ماده ۳۲: گروه‌های مباحثه توسط خود طلاب و با نظارت، مشورت و تأیید استاد همان درس و حداکثر تا دو هفته اول شروع آن درس تشکیل می‌شود.

ماده ۳۳: ضرورت دارد گروه‌های مباحثه بعد از تشکیل، جهت ثبت به معاونت آموزش مدرسه اطلاع داده شود.

ماده ۳۴: معاونت آموزش مدرسه می‌تواند در هر گروه مباحثه، یک نفر را به عنوان دبیر گروه انتخاب نماید.

ماده ۳۵: وظایف دبیر گروه مباحثه عبارت است از:

اطلاع‌رسانی و تعیین زمان و مکان جلسات؛
مدیریت جلسات و تنظیم زمان برای ارائه و یا
نقد مباحث توسط اعضا؛
انجام حضور و غیاب جلسات و ارائه آن به
استاد؛
هماهنگ‌کننده و رابط میان گروه و استاد و یا
مدیریت مدرسه.

ماده ۳۶: تعیین مکان و زمان مباحثه بر عهده طلاب می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدیریت مدرسه، جلسه مباحثه را در زمان و مکان خاصی، ضروری اعلام نماید، تبعیت از آن برای گروه‌های مباحثه ضروری خواهد بود.

ماده ۳۷: زمان مباحثه به ازای هر دو جلسه درس، حداقل یک جلسه مباحثه ۴۵ دقیقه‌ای

می‌باشد.

ماده ۳۸: جهت اختصاص یافتن نمره مباحثه به طلبه، حضور طلبه در حداقل ۸۰ درصد جلسات مباحثه ضروری می‌باشد.

ماده ۳۹: نمره‌دهی در مباحثه توسط استاد همان درس و بر اساس ملاک‌هایی همچون حضور منظم و آمادگی علمی در جلسات انجام می‌شود.

(۲) پژوهش درسی:

ماده ۴۰: در تعدادی از دروس، حسب آیین‌نامه مربوطه، انجام پژوهش در یکی از موضوعات و مسائل مربوط به آن حوزه دانشی ضروری بوده و بخشی از نمره نهایی آن درس به این فعالیت اختصاص دارد.

ماده ۴۱: فرآیند انتخاب دروس مذکور همانند سایر دروس و مطابق شرایط و ضوابط مندرج در آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود.

ماده ۴۲: حوزه‌های دانشی دارای پژوهش، در برنامه آموزشی سفیران هدایت به شرح

ذیل می‌باشد:

- ادبیات عرب
- معارف و عقاید
- فقه
- اصول
- قرآن

ماده ۴۳: انجام تنها یک پژوهش در موضوعات و مسائل حوزه‌های دانشی مذکور ضروری است و هر پژوهش دارای دو مرحله فعالیت با عنوان «تدوین طرح‌نامه پژوهشی و انجام تحقیق» و «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» خواهد بود.

تبصره ۱: نمره هریک از فعالیت‌های مذکور، به یک درس معین^۱ از دروس همان حوزه دانشی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲: هریک از دروس معین شده دارای نمره مستقلی بوده و ۵ نمره از نمره نهایی آن درس اختصاص به فعالیت پژوهشی دارد.

ماده ۴۴: دروس دارای پژوهش به همراه

۱. دروس مذکور در جدول دروس دارای پژوهش.

مراحل فعالیت پژوهشی آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

نیم‌سال	حوزه دانشی	عنوان درس	مرحله فعالیت پژوهشی
پنجم	ادبیات	نحو ۵	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
ششم	عرب	نحو کاربردی	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
هفتم	معارف و عقاید	عقاید ۳	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
	فقه	فقه ۲	
	اصول فقه	اصول ۴	
	قرآن	تفسیر ۹	
هشتم	معارف و عقاید	عقاید ۴	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
	فقه	فقه ۳	
	اصول فقه	اصول ۵	
	قرآن	تفسیر ۱۰	

تبصره ۱: در جدول مذکور، در برخی از نیم‌سال‌ها، چند حوزه دانشی جهت پژوهش ارائه شده است که با پیشنهاد اساتید مربوطه و تأیید گروهی علمی- تربیتی، انتخاب تنها یکی از حوزه‌های دانشی جهت انجام پژوهش در نیم‌سال مذکور در هر دوره تحصیلی ضروری است.

تبصره ۲: در صورت انتخاب یکی از حوزه‌های

دانشی در نیم‌سال اول، انتخاب همان حوزه
دانشی برای درس مربوطه در نیم‌سال دوم
الزامی است.

ماده ۴۵: اخذ دروس فوق، به صورت ارتقائی
غیر حضوری و یا ارائه آن در دوره (حضوری)
تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و
پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور
به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۴۶: هر پژوهش (در هر دو فعالیت) زیر
نظر یک نفر از اساتید واجد شرایط مدرسه به
عنوان استاد راهنما انجام می‌شود.

ماده ۴۷: استاد راهنما در صورت داشتن
شرایط، استاد همان درس بوده^۱ و انتخاب
استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با
لحاظ کلیه شرایط و ضوابط با تأیید گروه
علمی- تربیتی بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۸: مسئولیت و وظایف استاد راهنما
عبارت است از:

۱. دروس مذکور در جدول دروس دارای پژوهش.

- ۱) هدایت و راهنمایی علمی و روشی طلاب در انجام پژوهش درسی در تمامی مراحل پژوهش؛
- ۲) ارزیابی پژوهش‌های درسی و اعلام نمره مربوطه در هر نیم سال تحصیلی؛
- ۳) شرکت در برنامه‌های توجیهی و دانش‌افزایی اساتید راهنمای پژوهش‌های درسی.

ماده ۴۹: شرایط استاد راهنمای پژوهش:

۱. دارا بودن حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مرتبط با همان حوزه دانشی؛
۲. داشتن سابقه فعالیت‌های پژوهشی و یا شرکت در دوره‌های دانش‌افزایی پژوهشی؛
۳. دارا بودن حکم تدریس.

تبصره ۱: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن مجوز تدریس حداقل سطح یک بلندمدت و یا سطح دو سفیران هدایت و دیگر شرایط فوق، بهره‌مندی از آن‌ها جهت راهنمایی پژوهش درسی طلاب، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت برخورداری اساتید دروس

مربوطه از شرایط لازم پژوهشی، اولویت در راهنمایی پژوهش‌های درسی طلاب با ایشان بوده و در غیر این صورت، انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ شرایط مورد نظر و با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۵۰: انجام فعالیت‌های پژوهشی طلاب به صورت فردی بوده و انجام آن به صورت گروهی با تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه و با رعایت شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت پژوهش بلامانع می‌باشد.

ماده ۵۱: شرایط و ضوابط تدوین، راهنمایی و ارزیابی هر یک از مراحل فعالیت‌های پژوهشی، مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۵۲: حذف فعالیت‌های پژوهشی دروس و یا معافیت از انجام آن برای طلاب مجاز نبوده و ارائه حداقل دو پژوهش در دو حوزه دانشی در طول دوره تحصیلی سطح یک ضروری می‌باشد.

ماده ۵۳: ارائه فعالیت پژوهشی هر درس، قبل از برگزاری امتحان کتبی آن درس ضروری می‌باشد و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان آن بر عهده گروه علمی- تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۵۴: هر فعالیت پژوهشی دارای ۵ نمره از نمره نهایی آن درس می‌باشد.

ماده ۵۵: زمان اختصاصی راهنمایی برای هر مورد پژوهشی حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ ساعت می‌باشد.

تبصره: افزایش زمان حداکثری برای راهنمایی پژوهش با تأیید گروه علمی- تربیتی مدرسه، بلامانع می‌باشد.

ماده ۵۶: پرداخت حق الزحمه اساتید راهنما براساس دستورالعمل پرداختی گروه‌های علمی- تربیتی^۱ خواهد بود.

ماده ۵۷: انتخاب دو درس دارای پژوهش درسی به صورت هم‌زمان در یک نیم‌سال تحصیلی و همچنین انتخاب دروس دارای

۱. ابلاغیه شماره ۱۳/۱۴۸۳ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۲.

فعالیت پژوهشی «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» قبل از دروس دارای فعالیت پژوهشی «تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق» مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در موارد خاص و ضروری، پس از تقاضای طلبه و تأیید گروه علمی- تربیتی انجام دو فعالیت پژوهشی در یک نیم‌سال بلامانع است.

ماده ۵۸: اتخاذ تمهیدات لازم در خصوص نحوه و زمان ارائه دروس پژوهشی در هر نیم‌سال تحصیلی، رعایت تناسب دروس و نیم‌سال تحصیلی با حوزه‌های دانشی تعریف شده و همچنین تناسب تعداد پژوهش‌ها با وقت استاد و طلبه، بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

ماده ۵۹: کلیه مراحل اجرای دستورالعمل‌های مربوط به پژوهش درسی با نظارت معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه می‌باشد.

ماده ۶۰: ارائه مشاوره علمی و پژوهشی به

طلاب و اساتید در صورت لزوم، پیگیری تأمین زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مورد نیاز و اجرای برنامه مناسب آموزش مهارت‌های پژوهشی به طلاب و سایر وظایف محول بر اساس دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه، بر عهده معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه است.

شیوه ارزیابی فعالیت‌های کلاسی و محاسبه نمره آن

ماده ۶۱: اعمال و ثبت نمرات فعالیت‌های کلاسی به جز نمره پژوهش درسی قبل از آغاز امتحان هر درس ضروری می‌باشد.

ماده ۶۲: شرط قبولی در هر درس، کسب نمره حداقل ۱۲ از مجموع نمرات فعالیت‌های کلاسی و امتحان کتبی خواهد بود.

ماده ۶۳: نمرات اخذشده از فعالیت‌های کلاسی، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد.

ماده ۶۴: با درخواست استاد و تصویب گروه علمی- تربیتی مدرسه، اختصاص همه و یا بخشی از نمره فعالیت کلاسی به آزمون میان نیم‌سال بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱: برگزاری آزمون میان نیم‌سال، همانند سایر آزمون‌ها بوده و بعد از گذشت حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب هر درس و از محدوده گذرانده شده، برگزار می‌گردد.

تبصره ۲: آزمون میان نیم‌سال تجدید، مردودی و ... ندارد و نمره کسب‌شده توسط طلبه در محاسبه نمره نهایی ملاحظه خواهد شد.

ماده ۶۵: دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت به سه نوع نظری، عملی، نظری - عملی بوده و نوع درس در شیوه تدریس، ارزیابی و ... هر درس تأثیرگذار بوده و شیوه محاسبه نمرات در هر نوع به شرح ذیل متفاوت می‌باشد:

۱) ارزیابی دروس نظری (مانند دروس: اخلاق ۱ تا ۶، دروس احکام ۱ تا ۳) براساس آزمون کتبی (۱۵ نمره) و فعالیت کلاسی (۵ نمره) خواهد بود.

۲) ارزیابی دروس عملی (مانند دروس: صرف کاربردی، نحو کاربردی، کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶) براساس آزمون عملی (۱۲ نمره) و فعالیت کلاسی (۸ نمره) خواهد بود.

۳) ارزیابی دروس نظری - عملی (مانند دروس: روش آموزش احکام، روش تبلیغ در فضای مجازی، روش تدریس، روش ذکر مصیبت) بر اساس آزمون کتبی (۱۰ نمره) و آزمون عملی

(۷ نمره) و فعالیت کلاسی (۳ نمره) خواهد بود.

تبصره ۱: ۸ نمره از نمره نهایی دروس تفسیر ترتیبی ۱ الی ۱۵ اختصاص به خلاصه‌نویسی تفسیر و ۱۲ نمره نهایی این دروس نیز به آزمون کتبی پایان نیم‌سال اختصاص دارد.

تبصره ۲: نحوه اخذ آزمون عملی دروس دارای این نوع از آزمون و همچنین موضوعات و محورهای آن‌ها با پیشنهاد استاد مربوطه و تأیید گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۳: بررسی قرائت و صحیح‌خوانی نماز در آزمون عملی دروس تجوید قرآن ضروری می‌باشد. تبصره ۴: بخشی از نمرات فعالیت درسی دروس «کارورزی روش‌ها»، به تکالیف مربوطه مانند فیش‌نویسی نیز تعلق خواهد گرفت.

ماده ۶۶: نمرات نهایی دروس «کارورزی روش‌ها»^۱ بر اساس جدول ذیل محاسبه می‌گردد:

موارد تأثیرگذار	فعالیت کلاسی	کار عملی پایانی و ارزیابی منبر
-----------------	--------------	--------------------------------

۱. نحوه برگزاری دروس کارورزی روش‌های در پیوست شماره ۹ می‌باشد.

۱۲	۸	مقدار نمره
----	---	------------

تبصره: فعالیت‌های کلاسی در گروه‌های دروس کارورزی روش‌ها شامل مواردی از قبیل فیش‌نویسی و فعالیت‌های علمی (تمرینات) می‌باشد و توسط مسئول گروه و استاد راهنما تعیین و محاسبه می‌گردد.

ماده ۶۷: درسی که دارای امتحان شفاهی می‌باشد، نمره امتحان شفاهی آن درس با مجموع نمره امتحان کتبی و فعالیت کلاسی جمع و سپس از مجموع نمرات به شرح ذیل معدل‌گیری خواهد شد^۱:

نمره امتحان شفاهی + (... نمره امتحان کتبی + نمره فعالیت

کلاسی)

= نمره نهایی درس

۲

یادآوری: لیست دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت و نحوه تقسیم نمرات و ارزشیابی آن‌ها در پیوست شماره ۲۷ آمده است.

۱. نحوه محاسبه نمرات، دستورالعمل اخذ امتحان و ... در آیین‌نامه‌های مربوطه آمده است.

د) برنامه‌ریزی و اجرای دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان استمرار تحصیل در طول سال، کم کردن تعطیلات، برنامه‌ریزی علمی در اوقات فراغت طلاب، ایجاد امکان پیشرفت تحصیلی و همچنین بسترسازی جهت انجام فعالیت‌های تبلیغی برای طلاب متقاضی، دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی برگزار می‌گردد.

ماده ۶۸: حضور طلاب در دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی، اختیاری می‌باشد.

تبصره ۱: مدرسه علمیه در صورت فراهم نمودن بستر لازم برای انجام فعالیت تبلیغی توسط طلاب و تأیید آن از سوی معاونت تبلیغ استان، می‌تواند دوره تابستانی را الزامی نمایند.

تبصره ۲: در صورتی که مدرسه‌ای حضور طلاب را در دوره تابستانی الزامی نماید، حضور طلاب

در آن دوره الزامی می‌باشد.

ماده ۶۹: برگزاری دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی در محدوده طلاب یک یا چند مدرسه علمیه، پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۷۰: مدارس و یا مدیریت‌های استانی که دارای شرایطی همانند داشتن شرایط انجام فعالیت‌های تبلیغی در محل برگزاری دوره، داشتن فضای آموزشی مناسب، امکانات اسکان و رفاه طلاب، اساتید و ... می‌باشند، می‌توانند نسبت به برگزاری دوره آموزشی - تبلیغی تابستانی برای طلاب خود و یا طلاب چندین مدرسه دیگر در محدوده مدیریت استانی و یا سایر مدیریت‌های استانی، اقدام نمایند.

تبصره ۱: انجام فعالیت‌های تبلیغی بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت تبلیغ و فراهم آوردن بستر انجام این فعالیت‌ها، برای برگزاری دوره ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: با توجه به ضرورت انجام فعالیت

**تبلیغی در کنار برنامه‌های آموزشی دوره
تابستانی، تأیید برنامه‌های تبلیغی دوره، از سوی
معاونت تبلیغ استان ضروری است.**

ماده ۷۱: کلیه امور اجرایی دوره اعم از
ثبت‌نام طلاب، برگزاری کلاس‌ها، ثبت نمرات
و ... توسط مدرسه مجری و با نظارت معاونت
آموزش مدیریت استانی انجام می‌شود.

امور اجرایی و آموزشی دوره

ماده ۷۲: زمان برگزاری دوره‌های آموزشی
- تبلیغی تابستانی مطابق تقویم تحصیلی در
بازه زمانی ۱۶ تیر تا ۳۱ مرداد می‌باشد.

تبصره: تغییر در زمان‌بندی مذکور با
تصویب شورای آموزش استان و لحاظ کلیه
شرایط و ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۷۳: ارائه دروس دارای فعالیت پژوهشی^۱
در دوره تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و
پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور

۱. ر.ک: ماده ۴۲ همین بخش.

به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۷۴: طلاب با شرط انتخاب حداقل ۸۰ ساعات درسی، مجاز به ثبت‌نام در دوره هستند.

ماده ۷۵: ارائه دروس در دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی برای گروه‌های ذیل می‌باشد:

(۱) متقاضیان ادامه تحصیل به صورت حضوری؛

(۲) متقاضیان تکمیل نواقصی دروس گذشته.

تبصره: افرادی که در نیم سال دوم، درسی را تجدید شده‌اند، شرکت در امتحان آن درس در دوره تابستانی الزامی و در کلاس‌های دوره اختیاری می‌باشد.

ماده ۷۶: مدرسه متقاضی اجرای دوره، لازم است حداکثر تا قبل از پایان نیم سال دوم جهت تصمیم‌گیری و اخذ مجوز اجرای دوره تابستانی، اقدام نماید.

تبصره: تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی - تبلیغی تابستانی مدارس قم، بر عهده

معاونت امور مدارس سطح یک قم می‌باشد.

ماده ۷۷: رعایت نکات ذیل در ارائه درخواست

برای برگزاری دوره و همچنین تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی - تبلیغی ضروری می‌باشد:

۲) داشتن مجوز ارائه دروس مطابق مجوز

تأسیس مدارس و مدیریت‌های استانی؛

۳) فراهم آوردن بسترهای لازم برای فعالیت‌های

تبلیغی طلاب مطابق ضوابط ابلاغی معاونت تبلیغ؛

وجود امکانات اجرای دوره اعم از امکانات

رفاهی، علمی و آموزشی در محل برگزاری دوره؛

معرفی اساتید رسمی یا دارای مجوز تدریس در

مواد درسی ارائه‌شده؛

ارائه جداول درسی، تقویم آموزشی، نحوه ارائه

برنامه‌های فوق‌العاده فرهنگی و تربیتی و ...

به صورت تفصیلی در زمان ارائه پیشنهاد و

بررسی درخواست؛

برگزاری کلاس‌های درسی مطابق جداول درسی

و سایر آیین‌نامه‌های مربوطه.

ماده ۷۸: برگزاری دوره، بدون اخذ مجوز، موجب

عدم تأیید دروس، نمرات و ... خواهد شد.

ماده ۷۹: شرایط ثبت‌نام در دوره آموزشی -

تبلیغی تابستانی به شرح ذیل می‌باشد:

(۱) داشتن پرونده فعال آموزشی؛

(۲) تعهد به حضور مستمر در برنامه‌ها و

کلاس‌های درسی دوره؛

(۳) ارائه معرفی‌نامه و تأییدیه اخلاقی از مدرسه

مبدأ به مدیر مدرسه مجری دوره.

ماده ۸۰: رعایت کلیه ضوابط آموزشی و

درسی، امتحانی، قبولی، تجدیدی، ثبت نمره

و ... بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های

ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۸۱: برگزاری حداقل ۸۰ درصد از ساعات

هر درس مطابق جداول درسی و به صورت

حضور، الزامی می‌باشد.

ماده ۸۲: نمره قبولی برای طلاب شرکت‌کننده

در دوره تابستان، در همه دروس، ۱۲ می‌باشد.

تبصره ۱: نمرات دروس در سامانه به صورت

مستقل و مطابق هر عنوان درسی ثبت می‌گردد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی در دوره

تابستانی در دروس دارای پژوهش درسی، ارائه

پژوهش الزامی است.

ماده ۸۳: در صورت عدم کسب نمره قبولی

در امتحان درس‌های دوره، تصمیم‌گیری در

مورد وضعیت طلبه (نسبت به حضور مجدد

طلبه در امتحان همان درس در همان دوره و یا

نیم‌سال بعد و یا حضور مجدد در کلاس‌های

درسی در طول سال تحصیلی) بر عهده

شورای مدرسه محل تحصیل می‌باشد.

فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی

ماده ۸۴: باتوجه به تغییرات صورت گرفته در برنامه درسی سفیران هدایت، اجرا و ارائه درس براساس مصوبه جدید، مربوط به طلاب جدیدالورود و از زمان ابلاغ این آیین‌نامه خواهد بود و برنامه درسی سایر طلاب بر اساس برنامه سابق خواهد بود.

الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آن‌ها

نکاتی در مورد نحوه ارائه درس و جداول پیشنهادی ارائه شده:

۱. جداول درسی بر اساس درس مصوب برنامه در هر نیم‌سال تحصیلی، طراحی شده و جنبه پیشنهادی دارد.
۲. در تدوین جداول درسی پیشنهادی، ویژگی‌های طلاب در مقاطع مختلف، فرآیند یادگیری، پیش‌نیازهای دانش و درس،

همسان‌سازی جمع ساعات هر نیم‌سال و...
مورد لحاظ قرار گرفته است.

۳. مدارس علمیه می‌توانند با توجه به نکات
فوق، رعایت پیش‌نیازها و اهداف سالیانه و
سیاست‌های کلان سفیران هدایت و ... جداول
درسی پیشنهادی را بازطراحی نمایند.

۴. جداول درسی بازطراحی شده توسط
مدارس، پس از تأیید شورای آموزش استان
لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۸۵: جداول درسی برنامه آموزشی
سفیران هدایت^۱ در سطح دو، به تفکیک
نیم‌سال‌های مختلف به شرح ذیل می‌باشد:

۱. دروس برنامه آموزشی سفیران هدایت، به سه نوع «نظری»، «عملی» و
«نظری- عملی» تقسیم می‌شوند.

نیم سال اول

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
	صرف ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۱۱	صرف ۲	۸۵	۰	۸۵	صرف ۱
۰۱۳	احکام ۱	۴۸	۰	۴۸	
۰۱۴	قرائت و تجوید قرآن ۱	۱۶	۸	۲۴	
۰۳۷	قرائت و تجوید قرآن ۲	۱۶	۸	۲۴	قرائت و تجوید
۰۱۵	تاریخ اسلام ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۱۲	نحو ۱	۶۴	۰	۶۴	
۰۲۳	احکام ۲	۳۲	۰	۳۲	
۰۲۴	اخلاق اسلامی ۱	۱۶	۰	۱۶	
	جمع ساعات	۳۰۹	۱۶	۳۲۵	-

نیم سال دوم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۲۱	صرف ۳	۸۵	۰	۸۵	صرف ۲
	نحو ۲	۸۰	۰	۸۰	نحو ۱
۰۲۵	تفسیر ترتیبی ۱	۱۶	۰	۱۶	
۰۲۶	روش آموزش قرآن کریم	۱۶	۸	۲۴	قرائت و تجوید قرآن ۱
۰۲۹	روش کلاس داری کودکان و نوجوانان	۱۶	۸	۲۴	
۰۳۸	دعا و زیارات	۱۶	۸	۲۴	

	۴۸	۰	۴۸	احکام ۳	
۰۳۶	۳۲	۰	۳۲	تاریخ اسلام ۲	
	۴۸	۱۶	۳۲	آیین نگارش	
۰۴۶	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۲	
-	۳۹۷	۴۰	۳۵۷	جمع ساعات	

نیم سال سوم

درس پیش نیاز	ساعت			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
	۳۲	۰	۳۲	منطق ۱	۰۳۱۰
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۲	۰۳۳
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر ترتیبی ۳	۰۳۴
	۳۲	۰	۳۲	علوم قرآنی	۰۳۱۱
نحو ۱	۸۰	۰	۸۰	نحو ۳	۰۲۲
	۳۲	۸	۲۴	مهارت‌های پژوهشی	۰۲۸
	۳۲	۰	۳۲	تاریخ اسلام ۳	۵۱۰
	۳۲	۰	۳۲	تاریخ انقلاب اسلامی	۰۱۶
-	۳۲	۰	۳۲	علوم حدیث	۰۶۹
	۳۲	۸	۲۴	روش تدریس	۳۱۲
احکام ۱	۲۴	۸	۱۶	روش آموزش احکام	۳۱۳
-	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۳	۰۶۴
صرف ۳	۳۲	۳۲	۰	صرف کاربردی	
-	۴۰۸	۵۶	۳۵۲	جمع ساعات	

نیم سال چهارم

درس پیش نیاز	ساعت			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
نحو ۳ و منطق ۱	۷۵	۰	۷۵	اصول فقه ۱	۰۴۱
نحو ۳	۸۵	۰	۸۵	بلاغت	۰۵۲
منطق ۱	۶۴	۰	۶۴	منطق ۲	۰۴۹
-	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۴	۰۷۸
نحو ۳	۸۰	۰	۸۰	نحو ۴	۰۳۱
	۴۸	۱۶	۳۲	روش سخنرانی دینی	۰۴۷
روش تدریس	۳۲	۳۲	۰	کارورزی روش‌ها ۱	۴۱۱
-	۴۰۰	۴۸	۳۵۲	جمع ساعات	

نیم سال پنجم

درس پیش نیاز	ساعت			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
اصول فقه ۱	۷۵	۰	۷۵	اصول فقه ۲	۰۵۱
نحو ۳	۸۰	۰	۸۰	نحو ۵	۰۴۲
منطق ۱	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۱	۰۵۳
	۳۲	۰	۳۲	معارف حدیثی ۱	۰۲۷
	۲۴	۰	۲۴	قواعد فقهیه	۰۷۵
منطق ۲	۶۴	۰	۶۴	منطق ۳	۰۵۲
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر تریبی ۴	۰۴۴
	۱۶	۰	۱۶	تفسیر تریبی ۵	۰۴۵
روش سخنرانی	۳۲	۳۲	۰	کارورزی روش‌ها ۲	۵۱۱
-	۳۸۷	۳۲	۳۵۵	جمع ساعات	

نیم سال ششم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۶۱	فقه ۱	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۱ و قواعد فقهیه
۰۶۲	اصول فقه ۳	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۲
	نحو کاربردی	۰	۶۴	۶۴	نحو ۳
۰۶۳	معارف و عقاید ۲	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۱
۴۱۰	معارف حدیثی ۲	۳۲	۰	۳۲	
۶۱۰	کارورزی روش‌ها ۳	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش‌ها ۲
۰۷۹	روش ذکر مصیبت	۱۶	۸	۲۴	
۰۵۶	تفسیر ترتیبی ۶	۱۶	۰	۱۶	
۰۵۷	تفسیر ترتیبی ۷	۱۶	۰	۱۶	
۰۸۷	اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	
جمع ساعات		۳۱۴	۱۰۴	۴۱۸	-

نیم سال هفتم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۷۱	فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۷۲	اصول فقه ۴	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۲
	حکمت اسلامی	۸۰	۰	۸۰	منطق ۳
۰۷۴	معارف و عقاید ۳	۶۴	۰	۶۴	معارف و عقاید ۲
۰۶۶	تفسیر ترتیبی ۸	۱۶	۰	۱۶	

۰۷۵	تفسیر ترتیبی ۹	۱۶	۰	۱۶	
۰۷۷	قانون اساسی	۱۶	۰	۱۶	
۷۱۰	کارورزی روش‌ها ۴	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش‌ها ۳
۱۰۵	اخلاق اسلامی ۶	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۵
جمع ساعات		۳۷۸	۳۲	۴۱۰	-

نیم‌سال هشتم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۸۱	فقه ۳	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۹۲	اصول فقه ۵	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۴
۰۸۵	تفسیر ترتیبی ۱۰	۱۶	۰	۱۶	-
۰۸۶	تفسیر ترتیبی ۱۱	۱۶	۰	۱۶	-
۰۸۴	معارف و عقاید ۴	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
۰۷۶	روان‌شناسی عمومی	۳۲	۰	۳۲	-
	جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	۳۲	۰	۳۲	تاریخ انقلاب اسلامی
۱۰۷	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۱۶	۸	۲۴	-
	رجال و درایه کاربردی	۳۲	۰	۳۲	-
۸۱۰	تعلیم و تربیت اسلامی	۳۲	۰	۳۲	-
۸۱۳	کارورزی روش‌ها ۵	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش‌ها ۴
جمع ساعات		۳۷۸	۴۰	۴۱۸	-

نیم سال نهم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۰۹۱	فقه ۴	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۰۹۲	روش استخراج فتوا	۳۲	۳۲	۶۴	احکام ۳
۰۹۴	تفسیر ترتیبی ۱۲	۱۶	۰	۱۶	-
۰۹۵	تفسیر ترتیبی ۱۳	۱۶	۰	۱۶	-
۰۹۸	روان شناسی و تبلیغ	۳۲	۰	۳۲	-
۰۳۹	روش تحلیل مسائل سیاسی	۱۶	۸	۲۴	تاریخ انقلاب اسلامی
۰۹۹	مدیریت اسلامی	۳۲	۰	۳۲	-
۹۱۰	ولایت فقیه	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
۹۱۱	کارورزی روش‌ها ۶	۰	۳۲	۳۲	کارورزی روش‌ها ۵
	معارف و عقاید ۵	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۴
	آشنایی با فرق اسلامی	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۳
جمع ساعات		۳۲۵	۷۲	۳۹۷	-

نیم سال دهم

کد درس	عنوان درس	ساعت			درس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۱۰۱	فقه ۵	۸۵	۰	۸۵	فقه ۱
۱۰۲	فقه ۶	۸۵	۰	۸۵	فقه ۲
۱۰۳	تفسیر ترتیبی ۱۴	۱۶	۰	۱۶	-
۱۰۴	تفسیر ترتیبی ۱۵	۱۶	۰	۱۶	-

۱۰۸	جامعه‌شناسی و تبلیغ	۳۲	۰	۳۲	-
	سیره معصومین علیهم‌السلام	۴۸		۴۸	-
۱۱۰	تحقیق بابائی	۰	۶۴	۶۴	-
	دروس اقتضائی - فرق و مذاهب	۳۲	۰	۳۲	آشنایی با فرق اسلامی
	روش تبلیغ در فضای مجازی	۲۴	۸	۳۲	-
	جمع ساعات	۳۳۸	۷۲	۴۱۰	-

ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها

ماده ۸۶: تدریس دروس تنها بر اساس کتاب‌ها و نسخه معرفی‌شده توسط معاونت آموزش^۱ مجاز می‌باشد.

ماده ۸۷: استفاده از منابع آموزشی پیشنهادی دیگر، تنها پس از تأیید معاونت آموزش ستاد مجاز است.

تبصره: مدارس علمیه می‌توانند منابع پیشنهادی خود را به شرط تطبیق حداقل ۸۰ درصدی با محدوده و سرفصل‌های منبع اصلی، پس از بررسی در گروه علمی- تربیتی مدرسه و شورای

۱. مشخص‌شده در ماده ۸۶ همین بخش.

آموزش استان، به معاونت آموزش ستاد معرفی نماید.

ماده ۸۸: منابع درسی مصوب برای استفاده
در برنامه آموزشی سفیران هدایت، به شرح
ذیل می باشد:

فهرست منابع:

حوزه دانشی قرآن

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	قرائت و تجوید ۱	آموزش قرائت قرآن کریم ۱	شهیدی - قاسمی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۲	قرائت و تجوید ۲	آموزش قرائت قرآن کریم ۲	شهیدی - قاسمی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	تفسیر ترتیبی ۱۵ تا ۱	تفسیر نمونه	آیت الله مکارم شیرازی	-	-	کل محدوده مرتبط با هر جزء از تفسیر نمونه
۴	علوم قرآنی	درس نامه علوم قرآنی	جوان آراسته	۱۳۹۷ به بعد	بوستان کتاب و مرکز مدیریت	کل کتاب

حوزه دانشی حدیث

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	دعا و زیارات	مطابق پیوست شماره ۱۰				

۲	علوم حدیث	درآمدی بر علوم حدیث	نصیری	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	رجال و درایه کاربردی	سند شناسی	مهدی غلامعلی	۱۳۹۶ به بعد	دارالحدیث	کل کتاب
۴	معارف حدیثی ۱	مطابق پیوست شماره ۱۱				
۵	معارف حدیثی ۲	مطابق پیوست شماره ۱۲				

حوزه دانشی اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	اخلاق اسلامی ۱	اخلاق اسلامی ۱	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۲	اخلاق اسلامی ۲	اخلاق اسلامی ۲	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۳	اخلاق اسلامی ۳	اخلاق اسلامی ۳	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۴	اخلاق اسلامی ۴	اخلاق اسلامی ۴	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۵	اخلاق اسلامی ۵	اخلاق اسلامی ۵	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۶	اخلاق اسلامی ۶	اخلاق اسلامی ۶	مرکز مدیریت	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل متن کتاب
۷	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	سید احمد رهنمایی	-	مؤسسه امام خمینی رحمه الله	کل متن کتاب
۸	روانشناسی عمومی	مطابق پیوست شماره ۱۳				

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۹	روانشناسی و تبلیغ	مطابق پیوست شماره ۱۴				

حوزه دانشی تاریخ و سیره

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	تاریخ انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	آیت‌الله مصباح یزدی	۱۳۹۲	مؤسسه امام خمینی	به پیوست شماره ۱۵ مراجعه شود
۲	تاریخ اسلام ۱					
۳	تاریخ اسلام ۲					
۴	تاریخ اسلام ۳					
۵	جریان‌شناسی سیاسی دوران انقلاب اسلامی	مطابق پیوست شماره ۱۶				
۶	سیره معصومین علیهم السلام	مطابق پیوست شماره ۱۷				

حوزه دانشی زبان و ادبیات عربی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	علیزاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۲	صرف ۲	دانش صرف	جزایری	۱۳۹۷ به بعد	نصایح	از ابتدای کتاب تا اول ابواب ثلاثی مزید

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۳	صرف ۳	دانش صرف	جزایری	۱۳۹۷ به بعد	نصایح	از اول ابواب ثلاثی مزید تا انتهای کتاب
۴	صرف کاربردی	صرف کاربردی	فائزی نسب	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	کل کتاب
۵	نحو ۱	سرآغاز نحو	نقشه‌چی	۱۳۹۷ به بعد	فانوسانديشه	کل کتاب
۶ ۷	نحو ۲	البهجه المرضيه فی اسلوبها الجديد	سیوطی (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	ابتدای کتاب تا اشتغال العامل عن المعمول
		شرح ابن عقيل	[تصحیح] اسماعيل احمدی منش، محمد جوادى راد	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	
۸ ۹	نحو ۳	البهجه المرضيه فی اسلوبها الجديد	سیوطی (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از اشتغال العامل عن المعمول تا آخر کتاب
		شرح ابن عقيل	[تصحیح] اسماعيل احمدی منش، محمد جوادى راد	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	
۱۰	نحو ۴	مغنی الارباب	ابن هشام (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از حرف (الف) تا ابتدای حرف (لا)

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱۱	نحو ۵	معنی الاریب	ابن هشام (تصحیح: کفیل و خاکسار)	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای حرف (لا) تا آخر کتاب
۱۲	نحو کاربردی	مطابق پیوست شماره ۱۸				
۱۳	بلاغت	دروس فی علم البلاغه	معین دقیق		مرکز جهانی علوم اسلامی	تمام کتاب

حوزه دانشی فقه و اصول

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	احکام مبتلابه ۱	درس نامه فقه	فلاح زاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا فصل سوم (روزه و اعتکاف)
۲	احکام مبتلابه ۲	درس نامه فقه	فلاح زاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای فصل (روزه و اعتکاف) تا فصل هفتم (معاملات)
۳	احکام مبتلابه ۳	درس نامه فقه	فلاح زاده	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از فصل هفتم (معاملات) تا ابتدای جدول تفاوت فتاوا
۴ ۵	اصول فقه ۱	الاساس فی اصول الفقه ۳	عبدی	۱۳۹۷ به بعد	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا الباب الثالث (مباحث الادلہ الظنیه)
		الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سیحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای کتاب تا اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات)

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۶ ۷	اصول فقه ۲	الاساس فی اصول الفقه	عبدی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت	از الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه) تا آخر کتاب
		الموجز فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات) تا پایان کتاب
۸	اصول فقه ۳	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای کتاب تا ابتدای العام و الخاص
۹	اصول فقه ۴	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای العام و الخاص تا الاصول العملیه: اصاله التخیر
۱۰	اصول فقه ۵	الوسیط فی اصول الفقه	آیت الله سبحانی	-	مؤسسه امام صادق علیه السلام	از ابتدای الاصول العملیه: اصاله التخیر تا انتهای کتاب
۱۱	روش استخراج فتوا	استخراج نظرات فقهای معاصر	محمد ترسلی	-	-	مطابق پیوست شماره ۱۹
۱۲	فقه ۱	درس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۱	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب تا کتاب الصلاة - ابتدای مبحث احکام الشکوکی
۱	فقه ۲	درس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۱	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	کتاب الصلاة - ابتدای مبحث احکام الشکوکی تا کتاب حج - ابتدای مبحث المبیت بمنی و النفرة

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۲	فقه ۳	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۲ و ۱	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب حج - ابتدای میث المبیث بمنی و النفر تا انتهای جلد اول + از ابتدای جلد دوم تا ابتدای کتاب الصلح
۳	فقه ۴	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۲	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب الصلح تا ابتدای کتاب اللعان
۴	فقه ۵	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۲ و ۳	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب اللعان تا انتهای جلد دوم + از ابتدای جلد سوم تا ابتدای کتاب الصيد و الذباحه
۵	فقه ۶	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی ۳	ایروانی	۱۳۸۴	دارالفقه للطباعة و النشر	از ابتدای کتاب الصيد و الذباحه تا انتهای جلد سوم
۶	قواعد فقهیه	دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه	ایروانی	-	-	مباحث: اهمیت بحث قواعد، فرق قاعده فقهیه و اصولیه، قاعده طهارت، قاعده سوق مسلم، قاعده امالة الصحة، قاعده لاتعاد، قاعده فراغ و تجاوز، قاعده علی الید، قاعده لاضرر، قاعده لاجرح، قاعده ید، قاعده سلطنت

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

حوزه دانشی کلام اسلامی، ادیان و فرق

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	آشنایی با فرق اسلامی	آشنایی با فرق اسلامی	برنجکار	۱۳۹۷ به بعد	طه. هاجر	تمام کتاب
۲	معارف و عقاید	کلام اسلامی ج ۱	سعیدی مهر	-		از ابتدای کتاب تا ابتدای مبحث صفات الهی
۳	معارف و عقاید ۲	کلام اسلامی ج ۱	سعیدی مهر	-		از ابتدای مبحث صفات الهی تا پایان جلد اول کتاب
۴	معارف و عقاید ۳	کلام اسلامی ج ۲	سعیدی مهر	-		از ابتدای کتاب تا ابتدای مبحث امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۵	معارف و عقائد ۴	کلام اسلامی ج ۲	سعیدی مهر	-		از ابتدای مبحث امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تا پایان جلد دوم
۶	معارف و عقائد ۵	مطابق پیوست شماره ۲۰				
۷	ولایت فقیه	درس‌نامه ولایت فقیه	محمدجواد مهری	۱۳۹۴	بوستان کتاب	کل کتاب

این درس بر اساس تصمیم گروه علمی- تربیتی مدرسه در یکی از موضوعات مربوط به فرق انحرافی در منطقه، اجرا خواهد شد.	-	-	-	-	اعتقادی - اقتضایی ۴	۸
--	---	---	---	---	------------------------	---

حوزه دانشی منطق و حکمت اسلامی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	حکمت اسلامی	التمهید فی الحکمه الالهيه	شیروانی	-	-	کل کتاب
۲	منطق ۱	درآمدی بر منطق (ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان)	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	کل کتاب
۳	منطق ۲	دانش منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	از ابتدای کتاب تا ابتدای درس ۲۹
۴	منطق ۳	دانش منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت	از ابتدای درس ۲۹ تا پایان کتاب

حوزه دانشی علوم اسلامی - انسانی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	جامعه شناسی تبلیغ	کاربرد جامعه‌شناسی در تبلیغ	شمس الله مریجی	-	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	کل کتاب

۲	قانون اساسی	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با اصلاحات ۱۳۶۸)	-	-	-	مطابق پیوست شماره ۲۱
۳	تعلیم و تربیت اسلامی	مطابق پیوست شماره ۲۲				
۴	مدیریت اسلامی	مدیریت اسلامی	محمدحسن نبوی	-	بوستان کتاب	کل کتاب

حوزه دانشی ادبیات فارسی

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	آیین نگارش	شیوه شیوایی	حسینی (زرفا)	-	هاجر	کل کتاب

حوزه دانشی مهارت‌ها (به همراه تحقیق پایانی)

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۱	روش آموزش احکام	درس نامه روش بیان احکام	فلاح زاده	-	جامعه الزهر	کل کتاب
۲	روش کلاس‌داری کودک و نوجوان	مطابق پیوست شماره ۲۳				

ردیف	عنوان درس	عنوان منبع آموزشی	مؤلف	سال نشر	انتشارات	محدوده
۳	روش آموزش قرآن کریم	درس‌نامه روش آموزش و مهارت‌های کلاس‌داری قرآن کریم	رحمت عابدی	۱۳۹۲	جامعه المصطفی	مطابق پیوست شماره ۲۴
۴	روش تحلیل مسائل سیاسی	روش تحلیل مسائل سیاسی	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۵	روش تدریس	درس‌نامه روش تدریس و کلاس‌داری	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۶	روش تبلیغ در فضای مجازی	مطابق پیوست شماره ۲۵				
۷	روش سخنرانی دینی	روش سخنرانی دینی	ملانوری	-	ذکری	کل کتاب
۸	روش ذکر مصیبت	درس‌نامه فن رثاء	گروه نویسندگان	-	ذکری	کل کتاب
۹	کارورزی روش‌ها ۱ تا ۶	مطابق پیوست شماره ۹	-	-	-	-
۱۰	مهارت‌های پژوهشی	مطابق پیوست شماره ۲۶				
۱۱	تحقیق پایانی	مطابق دستورالعمل مندرج در فصل دوم از بخش چهارم همین آیین‌نامه				

فصل سوم: حضور و غیاب

ماده ۸۹: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی بوده و غیبت در آن‌ها مجاز نمی‌باشد.

ماده ۹۰: ثبت حضور و غیاب در کلاس باید به تأیید استاد برسد.

ماده ۹۱: طلبه موظف است رأس ساعت در کلاس درس حضور یابد و تأخیر در حضور و تسریع در خروج بیش از ۱۰ دقیقه، غیبت و کمتر از ۱۰ دقیقه در هر سه جلسه، یک غیبت در آن درس به شمار می‌آید.

تبصره: ترک کلاس و عدم بازگشت غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۹۲: غیبت طلبه در بیش از یک هشتم ساعات تعیین شده هر درس^۱، موجب حذف آن درس می‌شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

۱. در صورتی که مطابق ماده ۱۰ مندرج در «کلیات»، ساعات دروس با تصمیم مدرسه تغییر کند، ملاک محاسبه حد نصاب حضور و غیاب، ساعات تعیین شده توسط مدرسه می‌باشد.

تبصره ۱: هر غیبت غیرموجه دو غیبت موجه به
شمار می‌آید.^۱

تبصره ۲: تشخیص موجه یا غیرموجه بودن
غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.
تبصره ۳: در صورت افزایش غیبت طلبه از یک
هشتم تا کمتر از دو هشتم ساعات هر درس،
مشروط به اینکه امکان حضور در درس را نداشته
است، مرجع تصمیم‌گیری حذف یا عدم حذف
درس مدیر مدرسه است و در صورتی که غیبت‌ها
بیش از دو هشتم باشد، مرجع تصمیم‌گیری
در خصوص حذف غیبت و ... شورای مدرسه
می‌باشد.

۱ . تأثیر هر غیبت غیرموجه در حذف درس دو برابر غیبت موجه می‌باشد.

فصل چهارم: امتحانات

ماده ۹۳: نمره نهایی دروس بر اساس موارد

ذیل تعیین و ثبت می‌گردد:

(۱) آزمون کتبی نهایی؛

(۲) فعالیت کلاسی؛^۱ در برخی از دروس، بخشی از

نمره نهایی درس به فعالیت کلاسی اختصاص

دارد که در دو گروه «فعالیت درسی» و «پژوهش

درسی» مطابق ضوابط مربوطه برنامه‌ریزی و

ارائه می‌گردد و این نمره به همراه نمره آزمون

کتبی، نمره نهایی دروس را تشکیل می‌دهند.

(۳) امتحان شفاهی؛ در تعدادی از دروس حسب

آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی^۲ نیز به

عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن دروس

حاصل جمع و معدل آزمون کتبی (اعم از

آزمون کتبی پایان نیم‌سال و فعالیت کلاسی و

...) و آزمون شفاهی آن درس خواهد بود.

۱. دستورالعمل فعالیت‌های کلاسی در فصل اول از بخش سوم، آمده است.

۲. آیین‌نامه امتحان شفاهی در همین فصل آمده است.

تبصره: نحوه اختصاصی نمرات و همچنین نحوه محاسبه آن‌ها در مواد ۶۲، ۶۳، ۶۴ و ۶۵ همین بخش آمده است.

الف) امتحانات کتبی

ماده ۹۴: از همه دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی همان درس^۱، امتحان کتبی اخذ می‌گردد.

تبصره: آزمون پایان نیم‌سال دروس کارورزی روش‌ها، صرف کاربردی و نحو کاربردی به صورت عملی بوده و این دروس آزمون کتبی ندارند.

ماده ۹۵: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب) بلامانع است.

ماده ۹۶: تعیین زمان برگزاری امتحانات بر عهده مدارس می‌باشد.

ماده ۹۷: امتحان‌ها تنها از طلاب رسمی

۱. جداول مربوط به محدوده‌های درسی در بخش سوم فصل دوم آمده است.

حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۹۸: در صورتی که داوطلب ورود به حوزه، ادعای گذراندن برخی از دروس را داشته باشد، پس از پذیرش در مدرسه می‌تواند فقط یک‌بار طبق شرایط ذیل در امتحانی که مدرسه حداکثر دو هفته بعد از شروع سال تحصیلی برگزار می‌کند، شرکت نماید و در صورت موفقیت در امتحان، نمره آن درس ثبت می‌شود:

۱. منوط نبودن آن درس به درس پیش‌نیاز؛
۲. حداکثر تا سقف ۱۵۰۰ ساعت درسی^۱؛
۳. مطابقت داشتن حداقل ۸۰ درصدی سرفصل‌های درس‌های گذرانده شده با محتوا و ساعات دروس با تشخیص گروه علمی - تربیتی مربوطه در مدرسه؛
۴. ارائه گواهی گذراندن موفق درس‌ها نزد

۱. شورای مدرسه می‌تواند سقف مجاز دروس برای امتحان ارتقایی ورودی را به دروس سال اول تحصیلی محدود نماید.

استاد معتبر حوزوی یا گواهی رسمی مراکز آموزش عالی؛

۵. صلاح‌دید و موافقت گروه علمی - تربیتی مدرسه.

تبصره: نمره قبولی امتحان مذکور ۱۶ می‌باشد.

ماده ۹۹: شرکت در دوره تابستانی فقط جهت حضور در جلسه امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی^۱ و دروسی که جهت کسری معدل^۲ اخذ شده است، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۰۰: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و تابستانی)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه‌شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره ۱: تأیید نهایی تمام سؤالات امتحان‌های رسمی در هر مدرسه بر عهده گروه علمی -

۱. شرکت در امتحانات تجدیدی در دوره تابستانی مربوط به طلابی می‌باشد که دروس نیم‌سال دوم همان سال تحصیلی را تجدید شده‌اند.
۲. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در فصل پنجم از بخش سوم، آمده است.

تربیتی مربوطه می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت تعدد یک درس و اساتید

آن در مدرسه با تصویب شورای مدرسه، ارائه

سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۱۰۱: تصحیح پاسخ‌برگ‌های تمام دروس

در همه موسسه‌های امتحانی بر عهده استاد

دارای حکم یا مجوز تدریس آن مدرسه، طبق

اصول و ضوابط ارائه‌شده از سوی معاونت

آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۱۰۲: معاونت آموزش مدیریت‌های

استانی و ستاد در هر موسم امتحانی تعدادی

از سؤالات امتحانی و اوراق تصحیح‌شده در

مدارس را، به صورت تصادفی، مورد بررسی و

ارزیابی (ابتدایی یا بازبینی) قرار خواهد داد.

ماده ۱۰۳: در صورت عدم مطابقت سؤال‌های

امتحانی و تصحیح آن‌ها با اصول و ضوابط

ابلاغی ستاد و یا احراز تخلف، مراتب حسب

مورد در شورای آموزش استان و یا معاونت

آموزش ستاد بررسی شده و پس از آن،

استمرار مجوز مدرسه یا استاد در طرح سؤال

یا تصحیح اوراق، منوط به تصمیم شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد خواهد بود.

تبصره ۱: شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد می‌تواند برای مدارس مذکور، احکامی از قبیل تذکر کتبی، لغو حکم تدریس استاد، اعمال محدودیت‌های آموزشی برای مدرسه و ابطال نمرات را در نظر بگیرند.

تبصره ۲: معاونت آموزش می‌تواند برای مدارس که در ارزیابی‌های صورت گرفته، شرایط و ضوابط طراحی و تصحیح سؤالات امتحانی را با کیفیت مناسب رعایت نموده‌اند، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.

ماده ۱۰۴: در مدت‌زمان مجاز نبودن یک مدرسه یا استاد برای طرح یا تصحیح آزمون‌ها، مدیریت استان در مورد طرح سؤال یا تصحیح اوراق مربوطه، توسط استاد رسمی دیگر یا مدرسه تحت پوشش دیگر تدبیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

ماده ۱۰۵: نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۰۶: تعیین ملاک‌های نهایی نمره‌دهی

در تمام درس‌ها و همچنین محاسبه نهایی نمره‌ها بر عهده استاد همان درس یا گروه علمی - تربیتی مدرسه و بر اساس ضوابط ابلاغی می‌باشد.

ماده ۱۰۷: در هر سال تحصیلی در صورتی که

تنها در یک ماده درسی نمره نهایی کمتر از ۱۲ بوده ولی از ۱۰ کمتر نباشد، به شرط اینکه در همان سال تحصیلی حداقل ۷۰۰ ساعت درسی اخذ شده داشته باشد و همچنین معدل آن سال تحصیلی به ۱۲ برسد، در صورت درخواست طلبه، آن درس قبول شده به حساب می‌آید.

ماده ۱۰۸: در صورتی که طلاب پس از حضور

مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند یا در جلسه امتحان، غیبت موّجه داشته باشند، تنها برای یک مرتبه حق شرکت در موسم بعدی امتحانات (تجدیدی)^۱ را دارند؛

۱. امتحان تجدیدی هر درس حداکثر دو هفته پس از امتحان اصلی آن درس برگزار می‌گردد و تعیین زمان آن بر عهده مدرسه می‌باشد.

در غیر این صورت طبق نظر شورای مدرسه به یکی از دو صورت ذیل اقدام می‌شود:

۱) انتخاب درس به صورت حضوری در نیم‌سال تحصیلی بعدی با استادیار و شرکت در امتحان آن، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه یا مهمان شدن در مدرسه دیگر برای همان درس مطابق ضوابط؛

۲) انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس، در صورت عدم موفقیت در مرحله گذشته، طبق ضوابط، با محاسبه ساعات درس در اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی. تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: ساعات درس خوانده شده با استاد یار، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۳: ارائه درس و اخذ امتحان آن به صورت استادیار توسط مدرسه، پس از تأیید معاون آموزش استان بلامانع خواهد بود. همچنین نظارت بر ساعات ارائه، کیفیت

**محتوای ارائه‌شده و ... در دروس استادیاری بر
عهده معاون آموزش استان است.**

ماده ۱۰۹: تعداد ساعات درس استادیاری از
حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید
تقلیل یابد.

تبصره: تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های
درس استادیاری بر عهده شورای مدرسه و
حسب مورد است.

ماده ۱۱۰: نمرهٔ اخذشده توسط طلبه در
فعالیت‌های کلاسی (اعم از پژوهش درسی و
فعالیت درسی)، در امتحان مرحله تجدیدی و
استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان
درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره
محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۱۱: انصراف از جلسه امتحان یا غیبت
به منزله نمره صفر خواهد بود.

تبصره: در صورت تشخیص غیرموجه بودن
غیبت، طلبه از امتحان مجدد (تجدیدی و
استادیاری) در آن درس محروم می‌گردد و در
اولین موسم ارائه آن درس ملزم به انتخاب آن

درس و شرکت در کلاس و امتحانات آن درس می‌باشد.

ماده ۱۱۲: کسانی که طبق ضوابط در امتحان یک درس قبول شده‌اند، نمی‌توانند مجدداً در امتحان آن درس شرکت نمایند.

تبصره: حضور در امتحانات جبران کسری معدل مطابق ضوابط مربوطه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۱۳: افرادی که حذف درس، غیبت غیرموجه یا انصراف از جلسه امتحان دارند موظف هستند در اولین نیم‌سال تحصیلی بعدی ارائه درس، ضمن حضور مستمر در کلاس، در امتحان آن درس شرکت کنند.

ماده ۱۱۴: ورود نمره هر درس از روز امتحان آن درس تا ۱۰ روز، مجاز می‌باشد.

ماده ۱۱۵: درخواست تجدیدنظر، حداکثر تا یک هفته پس از اعلام نتایج، طبق ضوابط و از طریق سامانه پذیرفته می‌شود.

تبصره: پس از نهایی شدن نمرات، ورود و ویرایش نمرات مجاز نمی‌باشد و در صورت نیاز به بازشدن دسترسی، تصمیم‌گیری بر عهده

مدیریت استان می‌باشد.

ماده ۱۱۶: تقاضای تجدیدنظر در مورد نمرات

بین ۸ تا ۱۴ پذیرفته می‌شود.

تبصره: پذیرش درخواست تجدیدنظر در غیر

موارد فوق، بر عهده شورای مدرسه است.

ماده ۱۱۷: نمرات همه دروس، اعم از قبولی

و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه

ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی

محاسبه شده و معدل نهایی سطح تحصیلی

تنها از دروس قبولی طلبه، محاسبه می‌گردد.

تبصره: نمره‌های عدم قبولی، در معدل کل

سطح تحصیلی مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

ب) امتحانات شفاهی

مقدمه

به منظور ارتقاء توانمندی و سنجش علمی، ارتقاء سطح علمی و آموزشی و همچنین ارزیابی قدرت بیان و تجزیه و تحلیل مطالب، در برخی از دروس بر اساس شرایط و ضوابطی که در ادامه آمده است، علاوه بر امتحان کتبی امتحان شفاهی نیز اخذ می‌گردد:

الف) برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی

ماده ۱۱۸: در تعدادی از دروس، در برنامه آموزشی سفیران هدایت، حسب آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی به عمل خواهد آمد و نمره نهایی آن دروس، معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۱۱۹: نمرات و نتایج امتحان شفاهی، جایگزین امتحان جامع شفاهی که در پایان دوره اخذ می‌گردد، نیز خواهد شد.

ماده ۱۲۰: برگزاری امتحان شفاهی بر عهده مدیریت مدرسه و توسط اساتید دارای مجوز

مربوطه از معاونت آموزش حوزه‌های علمیه،
می‌باشد.

ماده ۱۳۱: برگزاری امتحان شفاهی در مدارس
فاقد مجوز برگزاری امتحان شفاهی، بر عهده
مدیریت استانی و در شهر قم بر عهده معاونت
امور مدارس سطح یک قم می‌باشد.

تبصره: تعیین و ابلاغ شرایط، ارزیابی و صدور
مجوز امتحان شفاهی برای استاد و برگزارکننده،
بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۱۳۲: اطلاع‌رسانی، تعیین مکان امتحان
و ... بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی
می‌باشد.

ماده ۱۳۳: شرایط طلاب برای شرکت در
امتحان شفاهی:

۱) قبولی در آزمون کتبی دروس مذکور در ماده
۱۲۳؛

۲) امکان انتخاب درس دارای امتحان شفاهی
مطابق شرایط و ضوابط مربوط به انتخاب
درس.

ماده ۱۲۴: نحوه ثبت‌نام، تعیین زمان آزمون

و ... بر عهده برگزارکننده آزمون می‌باشد.

ماده ۱۲۵: بررسی شرایط متقاضیان و ثبت‌نام کنندگان در آزمون بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۱۲۶: دروس دارای امتحان شفاهی به شرح ذیل می‌باشد:

موضوع	عنوان درس	محدوده آزمون
قرآن	قرائت و تجوید قرآن ۲	کل محدوده درس قرائت و تجوید قرآن ۱ و ۲
ادبیات عربی	نحو ۵	کل محدوده درس
اصول	اصول فقه ۵	کل محدوده درس
فقه عبادات	فقه ۲	کل محدوده درس
فقه معاملات	فقه ۶	کل محدوده درس

تبصره ۱: تغییر محدوده آزمون به کل دروس آن موضوع و یا تعیین محدوده در همان درس بر عهده استاد ممتحن می‌باشد.

تبصره ۲: نمره امتحان شفاهی هر درس با نمره امتحان کتبی آن درس (اعم از کتبی پایان نیم‌سال، فعالیت کلاسی و ...) جمع شده و معدل آن، نمره آن درس محسوب می‌شود.

ب) برگزاری آزمون و اعلام نتایج

ماده ۱۲۷: رعایت نکات ذیل در خصوص جلسه آزمون امتحان شفاهی ضروری می باشد :

۱) مشخص کردن محدوده آزمون توسط استاد و ارائه زمان مورد نیاز برای مرور مباحث به طلاب؛

۲) عدم استفاده از کتاب و جزوات دارای شرح، ترجمه و ...؛

۳) رعایت نکات مرسوم جلسات آزمون؛

۴) ضبط جلسات؛

۵) مد نظر قرار دادن کل محدوده مصوب در هنگام امتحان؛

۶) ثبت نمره و امتیاز مستقل به ازای هریک از معیارها (عبارت خوانی، فهم مطلب، تطبیق و سؤالات علمی).

ماده ۱۲۸: حضور دو ممتحن در جلسه امتحان شفاهی الزامی می باشد.

ماده ۱۲۹: تکمیل فرم ارزیابی به صورت مستقل توسط هر استاد برای هر طلبه

ضروری بوده و جمع‌بندی امتیازات نهایی و ثبت در سامانه توسط برگزارکننده امتحان انجام می‌شود.

ماده ۱۳۰: معیار محاسبه نمره شفاهی بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

جمع کل	معیار محاسبه نمره				
	عناوین درس	عبارت خوانی ^۵	فهم و توضیح مطلب	تطبیق با متن	سؤال علمی
۲۰	تجوید ۶	۱۵	-	-	۵
۲۰	نحو ۵	۷	۵	۵	۳
۲۰	اصول فقه ۵	۳	۷	۷	۳
۲۰	فقه ۲ و ۶	۳	۷	۷	۳

ماده ۱۳۱: حداقل نمره برای قبولی در امتحان شفاهی، کسب نمره ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۳۲: زمان‌بندی اعلام نتایج نهایی و رسیدگی به اعتراضات بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۱۳۳: طلاب متقاضی بررسی مجدد نتایج امتحان با داشتن شرایط ذیل می‌توانند، درخواست مکتوب خود را به

برگزارکننده امتحان ارائه نمایند:

۱) کسب نمره ۸ تا ۱۴؛

۲) گذشتن حداقل سه روز از زمان اعلام نتایج.

ماده ۱۳۴: اعتراض توسط یک استاد ممتحن

شفاهی غیر از اساتید ممتحن برگزاری جلسه بررسی می‌شود.

ماده ۱۳۵: در بررسی مجدد نظر استاد سوم

ملاک عمل خواهد بود و پس از اتمام زمان ثبت اعتراض انصراف از آن ممکن نخواهد بود.

ماده ۱۳۶: در صورت عدم حضور یا ترک

جلسه امتحان بدون عذر موجه توسط طلبه، یک نوبت امتحانی محاسبه و به مدت سه ماه از ثبت نام امتحان شفاهی محروم و در صورت تکرار (عدم حضور یا ترک جلسه) مدت محرومیت به یک سال افزایش می‌یابد.^۱

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت بر

عهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: در صورت منع یا انصراف از تحصیل،

۱. به کلیه پیشامدهایی که از لحاظ روحی، جسمی یا اخلاقی موجب شود فرد امکان شرکت در جلسه امتحان را نداشته باشد عذر موجه اطلاق می‌شود.

اخذ امتحان شفاهی منوط به بررسی وضعیت آموزشی در شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تقاضای تعویق یا انصراف از امتحان شفاهی تا ده روز قبل از برگزاری، بلامانع است.

ماده ۱۳۷: در صورت عدم کسب نمره قبولی و یا غیبت در جلسه امتحان^۱ به ترتیب مراحل ذیل عمل می‌شود:

مرحله اول: حضور در جلسه امتحان شفاهی مجدد^۲ حداکثر تا دو هفته؛

مرحله دوم:^۳ در صورت عدم موفقیت در مرحله قبل، انتخاب درس به صورت حضوری در نیم‌سال تحصیلی بعدی با استادیار، مشروط به صلاحدید و اجازه شورای مدرسه و پس از آن حضور در امتحان شفاهی مجدد.^۴

مرحله سوم: انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس طبق ضوابط با محاسبه ساعات درس در

۱. طلاب واجد شرایط، جزو کسانی محسوب می‌شوند که حداقل یک بار در آزمون شرکت کرده‌اند و قبول نشده‌اند.

۲. مراحل و ضوابط ثبت‌نام از متقاضیان حضور در امتحانات تجدید شفاهی مانند دیگر طلاب، می‌باشد.

۳. مراحل دوم و سوم در حکم کارگاه آموزشی برای طلاب مذکور می‌باشد.

۴. تعیین استادیار بر اساس ضوابط ابلاغی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، بر عهده مدیر مدرسه می‌باشد.

اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.
تبصره ۱: ساعات درسی الزامی طلبه در مرحله
دوم، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه
نمی‌گردد.

تبصره ۲: تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های
درس استادیاری (با رعایت این نکته که تعداد
ساعات درس از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوّب
درسی نباید تقلیل یابد) حسب مورد و بر عهده
گروه علمی- تربیتی مدرسه است.

تبصره ۳: اخذ تحقیق کلاسی، برای طلاب
مذکور، الزامی نمی‌باشد ولی سایر موارد
فعالیت‌های کلاسی همانند دیگر طلاب، الزامی
است.

ماده ۱۳۸: نمرات آزمون شفاهی دروس این
برنامه آموزشی، برای امتحان جامع شفاهی
که در پایان دوره برگزار می‌گردد، لحاظ
خواهد شد.

ماده ۱۳۹: نظارت بر حسن اجرای امتحان
شفاهی بر عهده مدیریت استانی و در قم
بر عهده معاونت امور مدارس سطح یک قم

فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی

ماده ۱۴۰: شیوه معدل گیری از دروس در این برنامه آموزشی به صورت زیر می باشد:

الف) معدل نیم سال و سال تحصیلی، از نمرات همه درس‌ها، اعم از قبولی، تجدیدی و مردودی، محاسبه می شود؛ ۱

ب) معدل هر سطح تحصیلی، از نمرات قبولی همه درس‌های آن سطح، محاسبه می شود.

ماده ۱۴۱: شیوه محاسبه معدل، به روش ذیل است:

.....+ (مقدار ساعت هر درس × نمره همان درس) + (مقدار ساعت هر درس ×

نمره همان درس)

= معدل

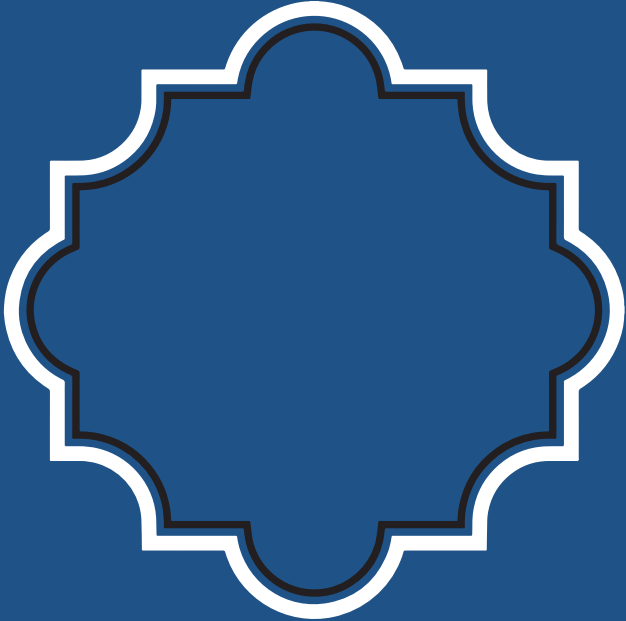
مجموع ساعات درسی

ماده ۱۴۲: طلابی که میانگین نمرات ایشان در پایان سطح حداقل ۱۴ باشد، می توانند مطابق ضوابط، جهت اخذ مدرک اقدام کنند.

ماده ۱۴۳: در صورتی که معدل سطح طلبه کمتر از ۱۴ باشد، در مدت مجاز تحصیل می‌تواند از درس‌هایی که نمره کمتر از ۱۴ دارد انتخاب درس کند و فقط در امتحان آن درس شرکت کند تا میانگین کل نمرات خود را جبران نماید.

تبصره: بالاترین نمره از میان نمره‌های اخذ شده به عنوان نمره نهایی و ملاک محاسبه در معدل سطح خواهد بود.

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

فصل اول: مرخصی تحصیلی

ماده ۱: طلاب در مواقع ضروری می‌توانند مطابق ضوابطی که در ادامه آمده است، از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۲: استفاده از مرخصی حداکثر تا ۱۰ روز در هر نیم‌سال تحصیلی در موارد ضروری و پس از اخذ مجوز از مدیر مدرسه، مجاز می‌باشد.

ماده ۳: مرخصی بیش از ۱۰ روز (تا کمتر از یک نیم‌سال تحصیلی) برای یک یا چند درس و همچنین مرخصی تا حداکثر دو نیم‌سال (متوالی یا غیرمتوالی) در طول مدت تحصیلی در صورت ضرورت و با مجوز شورای مدرسه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: تا قبل از رسیدگی به درخواست

مرخصی و تأیید آن، طلبه موظف به شرکت در کلیه برنامه‌های آموزشی مدرسه به صورت منظم می‌باشد.

تبصره ۲: در سال اول تحصیلی، مرخصی تحصیلی مجاز نیست.

تبصره ۳: مرجع تشخیص ضرورت، شورای مدرسه است.

ماده ۴: شورای مدرسه می‌تواند در خصوص حذف درس یا عدم آن به دلیل عدم حضور در کلاس درس در مدت مرخصی نیز تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۵: مرجع تصمیم‌گیری در خصوص درخواست مرخصی بیشتر از موارد مذکور، تمدید و یا اضافه کردن مرخصی (تا حداکثر یک سال دیگر) شورای آموزش استان می‌باشد.

ماده ۶: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل^۱ محسوب می‌گردد.

ماده ۷: در صورت استفاده از مرخصی

۱. مذکور در ماده ۵ «آیین‌نامه آموزشی» در قسمت «کلیات»

نیم‌سال و سالانه، امکان حضور در امتحانات وجود ندارد.

تبصره: با مجوز شورای رسیدگی‌کننده به مرخصی نیم‌سال تحصیلی طلاب، شرکت در امتحانات دروس کم‌حجم (مطالعاتی) بلامانع می‌باشد.

ماده ۸: شرایط استفاده از مرخصی نیم‌سال به شرح ذیل می‌باشد:

- (۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛
- (۲) گذشتن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت‌آمیز بعد از پذیرش رسمی؛
- (۳) عدم استفاده از مرخصی تحصیلی به مقدار مجاز در سنوات گذشته در آن سطح؛
- (۴) نداشتن موارد منع از تحصیل^۱؛

ماده ۹: جهت حفظ قرآن کریم و حضور در طرح‌های حفظ یک‌ساله، استفاده از مرخصی مازاد بر مرخصی نیم‌سال، همراه با کلیه مزایای غیر آموزشی، با تأیید شورای آموزش مدرسه، بلامانع می‌باشد.

۱. مطابق ماده ۲۶ در فصل چهارم از بخش چهارم

تبصره ۱: ارائه گزارش پیشرفت سه‌ماهه برای استفاده‌کنندگان از این نوع مرخصی، ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: این مرخصی جزء حداکثر دوره تحصیل محسوب نمی‌شود.

ماده ۱۰: انجام فعالیت تبلیغی در صورت داشت شرایط و رعایت ضوابط مربوطه، بلامانع می‌باشد.

فصل دوم: انتقالات

الف) انتقال طلاب بین مدارس سفیران هدایت

ماده ۱۱: انتقال طلبه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، با شرایط ذیل امکان‌پذیر است:

الف) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

ب) اشتغال به تحصیل، حداقل به مدت یک سال تحصیلی در مدرسه مبدأ؛

ج) موافقت مدیر مدرسه مبدأ و مقصد و تأیید مدیریت استان مبدأ و مقصد.^۱

ماده ۱۲: درخواست انتقال در سطح دو سفیران، برای یک مرتبه بلامانع می‌باشد و در صورت ضرورت، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش استان مبدأ می‌باشد.

ماده ۱۳: زمان انتقالات، از پایان امتحانات نیم‌سال دوم و تا پیش از شروع سال تحصیلی جدید است.

ماده ۱۴: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال

۱. اعلام موافقت‌ها از طریق سامانه به صورت R انجام می‌پذیرد.

و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب می‌شود و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

ب) انتقال از سفیران هدایت به بلندمدت و بالعکس

ماده ۱۵: انتقال طلاب شاغل به تحصیل، از دوره سفیران هدایت به دوره بلندمدت و بالعکس، با داشتن شرایط زیر پس از تأیید درخواست توسط شورای آموزش استان و بر اساس جدول تطبیق دروس^۱ امکان‌پذیر می‌باشد.

۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

۲) کسب معدل ۱۵ به بالا از دروس گذرانده شده؛

۳) گذراندن موفقیت‌آمیز حداقل دو نیم‌سال (یک‌سال) و حداکثر شش نیم‌سال (سه سال) از دوره مبدأ؛
۴) موافقت مدرسه مبدأ و مقصد.

۱. مطابق پیوست شماره ۲۸.

تبصره: طلاب انتقالی موظف‌اند تمامی دروس دوره مقصد را که در دوره مبدأ نخوانده‌اند، طبق ضوابط دوره مقصد، بر اساس جدول تطبیق، بگذرانند.

ماده ۱۶: فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، به منظور ادامه تحصیل در سطوح دو و سه عمومی حوزه و یا سطح دو رشته‌های تخصصی و یا سطح سه سفیران هدایت، می‌توانند نسبت به انتقال پرونده تحصیلی خود به آن دوره و یا مقطع آموزشی، بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۱۷: انتقال به مدارس متفرقه و خارج از برنامه مرکز مدیریت به منزله ترک تحصیل بوده و نمرات و سایر سوابق آموزش تولیدشده در این مدارس در مدت مذکور کان لم یکن تلقی شده و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به شرکت مجدد در امتحانات، مطابق ضوابط مربوطه می‌باشد.

ماده ۱۸: انتقال طلبه از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به مراکز مدیریت حوزه‌های

علمیه خراسان و اصفهان و بالعکس فقط از طریق معاونت آموزش ستاد صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۹: طلابی که پرونده آن‌ها به جهت موارد منع از تحصیل در شورای مربوطه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد پس از اخذ مجوز ادامه تحصیل، حداقل به مدت یک سال مجاز به انتقال به خارج از استان نمی‌باشند.

تبصره: در صورت درخواست طلبه و موافقت مدیریت استانی مبدأ و مقصد، انتقال طلاب مذکور بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۰: انتقال اجباری طلاب مجاز نبوده و در صورت لزوم و پس از بررسی در شورای تصمیم‌گیرنده، همان شورا موظف به یافتن مدرسه جدید برای طلبه مذکور می‌باشد.

فصل سوم: میهمان

ماده ۲۱: اخذ درس به صورت میهمان، در صورت اضطرار و با موافقت مدیر مدرسه و مدیریت استان مبدأ و مقصد، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال بلامانع می‌باشد.^۱

تبصره ۱: میهمان شدن طلبه در یک مدرسه، مشروط به گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی در مدرسه مبدأ می‌باشد.

تبصره ۲: طلبه میهمان، موظف به تحصیل حضوری و طبق ضوابط در تمام دروس انتخابی مدرسه مبدأ و مقصد می‌باشد.

تبصره ۳: مجموع ساعات انتخاب درس طلبه میهمان (در مدارس مبدأ و مقصد) نباید از سقف مجاز تجاوز کند.

تبصره ۴: اخذ درس به صورت میهمان در سایر

۱. موافقت‌های مدرسه‌ای و استانی مبدأ و مقصد از طریق سامانه به صورت R انجام می‌شود.

برنامه آموزشی حوزه مانند برنامه آموزشی جاری
و جدید مطابق جداول تطبیق‌سازی درس،
بلامانع است.

ماده ۲۲: طلبه موظف به انتخاب درس و
حضور در کلاس و شرکت در امتحانات مدرسه
مقصد مطابق آیین‌نامه آموزشی است.

ماده ۲۳: ثبت و نگهداری همه اسناد و
اطلاعات آموزشی طلبه در سامانه، توسط
مدرسه مقصد انجام می‌شود.

ماده ۲۴: طلبه میهمان موظف به رعایت
همه قوانین مدرسه مقصد می‌باشد.

ماده ۲۵: بهره‌مندی طلبه میهمان از مزایا و
خدمات حوزوی در همان مدرسه مبدأ استمرار
می‌یابد.

فصل چهارم: منع و انصراف از تحصیل

الف) منع از تحصیل

ماده ۲۶: در موارد آموزشی ذیل طلبه از ادامه تحصیل منع می‌شود:

۱) حذف کلیه دروس یک نیم‌سال به دلیل غیبت؛

۲) غیبت در کلیه امتحانات دروس انتخابی یک نیم‌سال؛

۳) عدم قبولی در هیچ یک از دروس انتخابی در دو نیم‌سال متوالی یا سه نیم‌سال غیر متوالی؛

۴) عدم رشد تحصیلی مناسب (عدم قبولی حداقل به مقدار ۱۵۰۰ ساعت در طول ۶ نیم‌سال)؛

۵) عدم حضور و ترک تحصیل بیش از یک نیم‌سال بدون اطلاع قبلی و بدون عذر موجه.

تبصره ۱: در صورت منع طلبه‌ای از تحصیل،

ادامه تحصیل وی منوط به بررسی وضعیت

آموزشی او در شورای مربوطه و مطابق ضوابط

مندرج در جدول ذیل می‌باشد:

موضوع	توضیحات و علت	مرجع تصمیم‌گیری	عنوان حکم صادر	ملاحظات
تحقق هر یک از موارد ۴ تا ۱	تحقق هر یک از موارد ۴ تا ۱	شورای مدرسه	حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه	شورا می‌تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «منع از تحصیل» و یا «اخذ تعهد مبنی بر ادامه تحصیل به شرط جبران عدم رشد تحصیلی تا حداکثر دو نیم سال دیگر» اقدام نماید و در صورت ادامه وضعیت «عدم رشد تحصیلی»، حکم «منع از تحصیل» برای طلبه صادر می‌شود.
	تحقق مورد ۴ بعد از اخذ تعهد کتبی و گذشت دو نیم سال دیگر	-	منع از تحصیل	
تحقق مورد ۵	عدم عذر موجه برای ترک تحصیل	-	منع از تحصیل	

تبصره ۲: در صورت تحقق هر یک از موارد مذکور مدیر مدرسه می‌تواند حسب مورد طلبه را تا قبل از تعیین تکلیف ملزم به فعالیت‌های تحصیلی نماید و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل به فعالیت‌های درسی وی ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۲۷: در صورت تحقق هر یک از موارد

منع موقت (مذکور در ماده ۲۶)، مدیر مدرسه
موظف به تنظیم و ارائه گزارش به شورای
مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۸: در مواردی که عنوان حکم عبارت
«حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه» ذکر
شده است، مرجع رسیدگی کننده می‌تواند
نسبت به صدور حکم مبنی بر «جواز ادامه
تحصیل مشروط یا غیر مشروط و یا حکم منع
از تحصیل» اقدام نماید.

تبصره: در صورت صدور حکم منع از تحصیل
توسط شورای مدرسه، لازم است حکم صادره
به تأیید معاونت آموزش استان برسد.
(ب) انصراف از تحصیل

ماده ۲۹: انصراف از تحصیل فقط به
درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و
هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به
صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و
پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.
ماده ۳۰: تحصیل هم‌زمان طلاب سطح
دو سفیران هدایت تا پیش از تکمیل مقطع

مذکور، در مراکز غیر حوزوی مجاز نمی‌باشد و انصراف از تحصیل تلقی می‌شود.

تبصره ۱: تحصیل هم‌زمان پس از تکمیل سطح دو سفیران هدایت صرفاً بر اساس ضوابط و آیین‌نامه مربوطه و به شرط عدم تنافی با فعالیت‌های تبلیغی یا عدم انتقال به سایر برنامه‌های آموزشی حوزه (اعم از سطح سه سفیران، سطوح عالی حوزه و رشته‌های تخصصی)، امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال از سطح دو سفیران به سطح یک بلندمدت و یا ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان سفیران در سطح سه سفیران هدایت و یا سایر برنامه‌های آموزشی حوزه اعم از سطوح عالی و یا مراکز تخصصی، تحصیل هم‌زمان در مراکز حوزوی و دانشگاهی، تابع آیین‌نامه‌های مربوطه است. ۱.

ماده ۳۱: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۳۲: بازپس‌گیری تقاضای انصراف از تحصیل حداکثر تا یک ماه پس از تاریخ درخواست، بلامانع است.

تبصره ۱: در صورت درخواست بازگشت به تحصیل قبل از رسیدن غیبت‌ها به سقف مجاز، مدیر مدرسه می‌تواند نسبت به ادامه تحصیل تصمیم‌گیری نماید و در صورت تجاوز مدت مذکور از حد مجاز، مطابق شرایط مذکور در بند «ج» (بازگشت به تحصیل) در همین فصل اقدام می‌شود.

تبصره ۲: مدرسه موظف به اعلام انصراف طلبه به مدیریت استان می‌باشد.

(ج) بازگشت به تحصیل

ماده ۳۳: تقاضای بازگشت به تحصیل در میان مقطع تحصیلی با رعایت شرایط ذیل در شورای مربوطه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

- ۱) دارا بودن حداقل یک سال تحصیلی موفقیت‌آمیز قبل از انفصال؛
- ۲) برخورداری از رشد تحصیلی مناسب در سنوات تحصیلی قبل از انفصال (نداشتن

- هیچ‌یک از موارد منع از تحصیل)؛
 (۳) وجود انگیزه کافی برای بازگشت؛
 (۴) وجود عذر موجه برای انفصال؛
 (۵) نداشتن مشکل صیانتی؛
 (۶) نداشتن مشکل نظام وظیفه.

ماده ۳۴: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال تا حداکثر چهار نیم‌سال تحصیلی در شورای مدرسه مطرح و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۳۵: رأی نهایی طلاب دارای شرایط مذکور در ماده ۳۳، پس از قبولی طلبه در آزمون علمی صادر خواهد شد.

تبصره: «ارزیابی علمی» به صورت شفاهی و توسط معاونت آموزش مدیریت‌های استانی مطابق ضوابط ابلاغی برگزار می‌گردد.

ماده ۳۶: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از انفصال پنج نیم‌سال تحصیلی به بالا با شرایط ذیل در شورای مدرسه و در صورت نداشتن شرایط ذیل در شورای آموزش استان بررسی و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری

می شود:

(۱) اشتغال به تبلیغ تمام وقت؛

(۲) تدریس در مراکز حوزوی؛

(۳) بیماری مانع از تحصیل (بیماری خود یا بیماری بستگان درجه اول).

ماده ۳۷: احکام باید به استناد مدارک معتبر و رسمی و همچنین پوشش دهنده تمام زمان انفعال صادر شود.

ماده ۳۸: در صورت حکم بازگشت به تحصیل در اثناء سال تحصیلی، در صورتی که مدت عدم حضور بیش از مجموع سقف مجاز غیبت و مرخصی باشد، مرجع تعیین جواز حضور طلبه در ادامه جلسات درس و یا امتحان، شورای رسیدگی کننده می باشد.

ماده ۳۹: در صورت صدور مجوز بازگشت به تحصیل و تحقق هر یک از موارد مذکور در ماده ۲۶ بعد از مجوز مربوطه، پرونده جهت رسیدگی به شورای آموزش استان ارجاع می شود.

ماده ۴۰: در صورت صدور مجوز ادامه

تحصیل، طلبه موظف به حضور منظم در کلاس و عمل مطابق با حکم شورا بوده و پس از گذشت یک سال در صورت رشد تحصیلی مناسب و عمل به تعهدات آموزشی خود می‌تواند مطابق ضوابط درخواست انتقال به استانی دیگر داشته باشد.

تبصره: در صورت صدور حکم به انتقال و تغییر محل تحصیل، انتقال پس از هماهنگی‌های لازم با مدرسه و مرکز مدیریت استان مقصد توسط شورای صادرکننده حکم و با رعایت ضوابط انتقال صورت می‌پذیرد.

فصل پنجم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب

مقدمه:

در مواردی از آیین‌نامه‌های آموزشی، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص وضعیت تحصیلی طلاب (مانند صدور حکم منع از تحصیل، بررسی درخواست‌های مربوط به مرخصی، انصراف و بازگشت به تحصیل طلاب) نیاز به تشکیل جلسات مشورتی و تخصصی دارد. از همین رو در ذیل آیین‌نامه‌های مربوط، نحوه رسیدگی به درخواست‌های طلاب ذکر شده است. لذا انتظار می‌رود مدیران مدارس علمیه و مدیریت‌های استانی، جهت تسهیل و تسریع در رسیدگی به امور تحصیلی طلاب، خصوصاً برخی از موارد خاص، مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه، اقدام نمایند. در این فصل برخی از موارد مشترک در همه آیین‌نامه‌های تحصیلی، ارائه شده است تا ضمن تأکید بر

رسیدگی به موقع و دقیق نسبت به وضعیت تحصیلی طلاب، مواردی که نیاز به توضیح بیشتر داشته است، ذکر گردیده است.

■ شوراها و کمیسیون‌های مرتبط با دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب:

ماده ۴۱: برخی از درخواست‌های تحصیلی و آموزشی طلاب باید در شورای مدرسه و یا شورای آموزش مدرسه بررسی شود از همین رو تشکیل جلسات «شورای مدرسه» و «شورای آموزش استان» مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۴۲: تمام احکام صادره در خصوص امور تحصیلی طلاب، در شورای مدرسه، به معاونت آموزش استان ارسال می‌شود.

ماده ۴۳: جهت رسیدگی به امور تحصیلی طلاب در معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، کمیسیونی با حضور معاون آموزش حوزه‌های علمیه (به عنوان رئیس)، مدیر امور تحصیلی، مدیر سنجش و پذیرش، ۲ نفر از کارشناسان آموزشی با تأیید معاون آموزش، تشکیل

می‌گردد.

تبصره: حضور سایر کارشناسان، حسب مورد با تأیید رئیس کمیسیون، بدون حق رأی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۴: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در همه موضوعات تحصیلی طلاب بر عهده مدیریت استان می‌باشد.

■ **مراحل رسیدگی و صدور حکم در شورای مدرسه و شورای آموزش استان:**

ماده ۴۵: مراجع تصمیم‌گیری در خصوص امور تحصیلی طلاب، به ترتیب شورای مدرسه، شورای آموزش استان و کمیسیون آموزش ستاد خواهند بود.

تبصره: کلیه موارد فراتر از شرح وظایف ذکر شده، پس از اخذ گزارش از شورای مدرسه و شورای آموزش استان، در کمیسیون آموزش ستاد، بررسی خواهد شد.

ماده ۴۶: مدت زمان گردش کار رسیدگی به یک پرونده و صدور حکم در شوراها و کمیسیون آموزش ستاد، نباید به گونه‌ای باشد که اصل

موضوع پرونده را تحت الشعاع خود قرار دهد، در غیر این صورت مرجع تصمیم، مدیر استان می‌باشد.

ماده ۴۷: احکام صادره باید مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی باشد در غیر این صورت احکام صادره در شورای مربوطه باطل و رسیدگی به احکام ارجاعی به شورای مذکور، در مرجع بالاتر بررسی می‌گردد.

ماده ۴۸: احکام صادره حداکثر تا یک هفته پس از صدور، توسط شورای رسیدگی کننده به طلبه و واحدهای مربوطه ابلاغ می‌گردد و واحد مربوطه موظف است ظرف یک ماه پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را به شورای صادرکننده اعلام نماید.

ماده ۴۹: حکم صادره توسط هر یک از کمیسیون آموزش و یا شوراهای شوراهای مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

ماده ۵۰: طلبه می‌تواند حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ دریافت حکم شورا، اعتراض خود را همراه مستندات به دبیر شورا

جهت رسیدگی در شورا تسلیم کند.

ماده ۵۱: در صورت لزوم، شوراها موظف‌اند

جهت تکمیل پرونده از واحدهای مربوطه

استعلام لازم را انجام دهند.

ماده ۵۲: کلیه مدارک مربوط به امور

تحصیلی طلاب، جزء اسناد محسوب شده

و لازم است با رعایت مقررات، بایگانی و

نگهداری شود.

ماده ۵۳: مسائلی که باید مطابق مصوبه

۹۹۸ شورای عالی حوزه‌های علمیه (آیین‌نامه

انضباطی) پیگیری شود، صرفاً از طریق مفاد

مصوبه مذکور اقدام می‌شود.

بخش پنجم:

تکمیل سطح
و فارغ التحصیلی

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

فصل اول: تحقیق پایانی

تعریف

ماده ۱: «تحقیق پایانی»، درسی عملی و با ارزش ساعتی ۳۲ ساعت است که طلاب بر اساس مباحث ارائه‌شده در دوره آموزشی و در یکی از مسائل متناسب با محتوای دروس و کارکردهای دوره و بر اساس مراحل ذیل، نسبت به تدوین آن اقدام می‌نمایند.

مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»^۱

ماده ۲: طلاب با شرایط ذیل مجاز به انتخاب این درس و اخذ موضوع جهت نگارش «تحقیق پایانی» هستند:

۱. گذراندن موفقیت‌آمیز حداقل ۳۰۰۰ ساعت از دروس دوره؛

۱. تدوین هرگونه دستورالعمل در خصوص درس «تحقیق پایانی»، توسط مدرسه، در صورتی که با ضوابط ابلاغی ستاد تداخل و یا تعارض نداشته باشد، بلامانع می‌باشد.

۲. گذراندن موفقیت‌آمیز درس مهارت‌های

پژوهشی؛

۳. فعال بودن پرونده تحصیلی.

ماده ۳: هر موضوع «تحقیق پایانی» تنها به

یک طلبه اختصاص دارد و انجام یک موضوع به صورت مشترک مجاز نمی‌باشد.

ماده ۴: در صورتی که طلبه‌ای دارای کتاب

علمی و یا حداقل ۲ مقاله علمی منتشر شده باشد، در صورت تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه، پذیرفته و جهت تعیین نمره، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ماده ۵: ثبت انتخاب درس تحقیق پایانی در

سامانه پس از تصویب موضوع و استاد راهنما خواهد بود.

ماده ۶: در صورت انتقال طلبه از مدرسه در

حین تصویب و یا تدوین «تحقیق پایانی»، ادامه مراحل تحقیق پایانی در مدرسه مقصد دنبال خواهد شد.

تبصره ۱: ارائه گزارش وضعیت «تحقیق پایانی»،

برای طلابی که دارای شرایط فوق هستند،

توسط مدرسه مبدأ در هنگام انتقالی ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال طلبه و عدم دسترسی به استاد راهنمای مدرسه مبدأ، طلبه می‌تواند با همکاری و تصویب نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه مقصد نسبت به تغییر استاد راهنما (با هماهنگی و اطلاع‌رسانی به مدرسه مبدأ و استاد مربوطه) اقدام نماید.

مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح

گام اول: تعیین و تصویب موضوع تحقیق و استاد راهنما

ماده ۷: طلاب واجد شرایط انتخاب درس «تحقیق پایانی»، می‌توانند طبق دستورالعمل اجرایی معاونت پژوهش، موضوع و استاد راهنمای مربوطه را انتخاب و به معاون پژوهش مدرسه خود، جهت ارائه به گروه علمی - تربیتی پیشنهاد نمایند.

ماده ۸: تصویب موضوع «تحقیق پایانی»، بر عهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۹: تحقیق پایانی سفیران هدایت، در یکی از موضوعات مرتبط با حوزه دانشی تبلیغ می‌باشد.

ماده ۱۰: در صورت عدم تأیید موضوعات ارائه‌شده توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف دو هفته نسبت به پیشنهاد موضوع جدید اقدام نمایند.

تبصره ۱: در صورت عدم علاقه طلبه به موضوع انتخابی، تغییر یا الزام به موضوع تحقیق پایانی بر عهده گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که به هر دلیل، عدم توانمندی طلبه در ارائه موضوع احراز گردد، گروه علمی - تربیتی می‌تواند خود نسبت به تعیین موضوع اقدام نماید.

ماده ۱۱: بررسی و تأیید اولیه موضوع و شرایط استاد راهنمای پیشنهادی بر عهده معاونت پژوهش مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۲: اساتید برخوردار از شرایط ذیل می‌توانند استاد راهنمای تحقیق پایانی باشند:

(۱) حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی یا
کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با علوم
حوزوی؛

(۲) سابقه فعالیت‌های پژوهشی؛^۱

(۳) حکم تدریس.

تبصره: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک
حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن
مجاز تدریس حداقل سطح یک و یا سطح دو
سفیران هدایت و دیگر شرایط فوق، بهره‌مندی
از آن‌ها جهت راهنمای تحقیقات پایانی سطح
یک و سفیران هدایت بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۳: استاد راهنما، مشاور و راهنمایی

طلبه در موارد ذیل را بر عهده دارد:

(۱) راهنمایی برای نوشتن طرح تحقیق؛

(۲) معرفی منابع مناسب با موضوع تحقیق؛

(۳) ارائه مشورت علمی در نگارش تحقیق؛

(۴) نظارت بر پیشرفت کار تحقیقی؛

(۵) کمک برای تدوین و تهیه گزارش تحقیق

پایانی.

۱. فرم مربوط به سابقه پژوهشی و شرایط مربوط به آن در دستورالعمل
اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش ذکر شده است.

۶) شرکت در جلسه دفاعیه^۱.

ماده ۱۴: هر استاد راهنما به صورت هم‌زمان مجاز به راهنمایی حداکثر ۱۰ تحقیق پایانی می‌باشد که نظارت بر آن بر عهده معاونت پژوهش مدرسه است.

ماده ۱۵: اخذ موافقت اولیه استاد راهنما جهت معرفی به گروه علمی - تربیتی مدرسه بر عهده طلبه می‌باشد.

ماده ۱۶: تأیید نهایی اساتید پیشنهادی از سوی طلبه، پس از بررسی و تأیید معاونت پژوهش مدرسه، بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

تبصره: گروه علمی - تربیتی می‌تواند لیست اولیه‌ای از اساتید مورد تأیید خود را جهت تسهیل و تسریع در فرآیند تدوین «تحقیق پایانی» با پیشنهاد معاونت پژوهش مدرسه اعلام نماید.

ماده ۱۷: در صورت عدم تأیید استاد راهنمای پیشنهادی طلبه توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف مدت دو

۱. ضوابط و شرایط جلسه دفاعیه طبق دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش می‌باشد.

هفته نسبت به معرفی استاد راهنمای جدید به گروه علمی - تربیتی مدرسه اقدام نماید.

تبصره: در صورت عدم تصویب درخواست مجدد طلبه، گروه علمی - تربیتی با همکاری معاونت پژوهش مدرسه نسبت به تعیین و تصویب استاد راهنما برای «تحقیق پایانی» اقدام می‌نماید.

گام دوم: تدوین و تصویب طرح تحقیق **ماده ۱۸:** پس از تصویب موضوع و تأیید استاد راهنما، طلبه نسبت به تدوین طرح تحقیق مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش اقدام می‌نماید.

ماده ۱۹: طرح تحقیق، باید با مشورت و تأیید استاد راهنما، تدوین و پس از تأیید معاونت پژوهش مدرسه، به تأیید نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه برسد.

تبصره: در صورت نیاز به اصلاح طرح تحقیق، طلبه موظف است با همکاری استاد راهنمای خود، ظرف مدت یک هفته نسبت به اصلاح و ارائه مجدد طرح اقدام نماید.

ماده ۲۰: مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، پس

از تأیید و تصویب طرح تحقیق، توسط معاون
پژوهش مدرسه صادر می‌گردد.

مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی»

ماده ۲۱: طلبه پس از صدور مجوز تدوین
«تحقیق پایانی»، مطابق طرح تحقیق و با
راهنمایی و مشورت استاد راهنمای خود و
بر اساس شرایط، ضوابط و دستورالعمل‌های
ابلاغی، نسبت به تدوین «تحقیق پایانی»،
اقدام می‌کند.

ماده ۲۲: رعایت ملاک‌ها و شاخص‌های
تدوین تحقیق پایانی بر اساس دستورالعمل
ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه،
ضروری می‌باشد.

ماده ۲۳: دریافت تحقیق پایانی به صورت
فایل یا جزوه و ... بر اساس نظر معاونت
پژوهش مدرسه می‌باشد.

ماده ۲۴: ارائه گزارش‌های پیشرفت تدوین
«تحقیق پایانی» از زمان صدور حکم و مجوز
تدوین، به صورت هر دوماه یک بار ضروری

می‌باشد.

ماده ۲۵: گزارش‌های پیشرفت کار پس از تأیید استاد راهنمای «تحقیق پایانی»، به معاونت پژوهش تحویل داده می‌شود.

ماده ۲۶: در صورتی که گزارش‌های در موعدهای مقرر ارائه نگردد، تصمیم‌گیری در خصوص ارائه مهلت بیشتر، تعیین و اعمال جرائمی مانند کسر نمره و ... (تا حداکثر ۲ نمره) بر عهده معاون پژوهش مدرسه می‌باشد.

مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی»

ماده ۲۷: پس از تدوین «تحقیق پایانی» و تأیید استاد راهنما، طلبه موظف است درخواست بررسی و ارزیابی «تحقیق پایانی» را به همراه نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و تأییدیه استاد راهنما، به معاونت پژوهش مدرسه ارائه دهد.

ماده ۲۸: معاونت پژوهش مدرسه، پس از بررسی نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و در

صورت تأیید مطابقت آن با طرح تحقیق، نسبت به ارزیابی آن مطابق ضوابط، اقدام می‌نماید.

ماده ۲۹: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت‌زمان تدوین، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

ماده ۳۰: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت‌زمان تدوین و پس از تمدید آن توسط گروه علمی - تربیتی، کل موضوع و فرآیند «تحقیق پایانی»، ملغی شده و ضمن درج نمره صفر برای طلبه در این درس، طلبه موظف است کل فرآیند «تحقیق پایانی» را از ابتدا در همان موضوع و یا موضوعی دیگر طی نماید.

ماده ۳۱: معاونت پژوهش مدرسه در صورت تأیید شورای مدرسه می‌تواند نسبت به برگزاری جلسه دفاعیه برای تحقیق‌های پایانی بر اساس دستورالعمل‌های اجرایی معاونت پژوهش حوزه در این خصوص اقدام

نماید.

الف) ارکان ارزیابی و نحوه ارزشیابی «تحقیق پایانی»

ماده ۳۲: «تحقیق پایانی» بر اساس ضوابط و ملاک‌های ارزیابی تحقیق، توسط استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱: تعیین استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) برعهده گروه علمی-تربیتی می‌باشد.

تبصره ۲: شرایط استاد ارزیاب همانند شرایط استاد راهنمای تحقیق پایانی می‌باشد.

ماده ۳۳: امتیازات توسط معاون پژوهش مدرسه در فرم مندرج در دستورالعمل تحقیق پایانی معاونت پژوهش وارد و جهت ثبت در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می‌کند.

ماده ۳۴: نحوه نمره دهی به «تحقیق پایانی» مطابق جدول مندرج در دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش می‌باشد.

ب) نحوه ثبت نمرات

ماده ۳۵: حداقل نمره قبولی برای درس «تحقیق پایانی» ۱۴ می‌باشد.

ماده ۳۶: در صورت عدم قبولی در «تحقیق پایانی»، لزوم اصلاح و یا الزام به انتخاب موضوع جدید، فقط برای یک‌بار دیگر، حداکثر یک ماه فرصت داده خواهد شد.

ماده ۳۷: در صورتی که تحقیق پایانی در مرحله دوم نیز مردود اعلام شود، تصمیم‌گیری نهایی در خصوص وضعیت طلبه، بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

ماده ۳۸: نمرات نهایی توسط معاونت پژوهش مدرسه جهت درج در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می‌گردد.

ماده ۳۹: کل زمان فرآیند «تحقیق پایانی»، از مجموع زمان مجاز دوره تحصیلی مطابق با آیین‌نامه آموزشی نباید بیشتر شود.

فصل دوم: فارغ‌التحصیلی و ادامه تحصیل

ماده ۱: طلاب سطح دو سفیران هدایت در صورت گذراندن کلیه دروس مصوب خود و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ‌التحصیل محسوب شده و می‌توانند نسبت به دریافت مدرک تحصیلی خود اقدام نمایند.

ماده ۲: به فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، مدرک علمی سطح دو حوزه‌های علمیه با عنوان «تبلیغ و معارف اسلامی» اعطاء می‌گردد.

ماده ۳: فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران هدایت، می‌توانند نسبت به ادامه تحصیل در حوزه‌های علمیه اقدام نمایند.

ماده ۴: ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران هدایت (به منظور ارتقاء سطح علمی و مهارتی) در سطح سه سفیران

هدایت منوط به قبولی در مراحل سنجش و پذیرش بلامانع می‌باشد.

ماده ۵: فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران

هدایت، با داشتن شرایط زیر می‌توانند در سطح دو عمومی یا تخصصی و سپس سطوح بالاتر حوزه‌های علمیه ادامه تحصیل دهند و دانش‌نامه (مدرک) مربوطه را دریافت نمایند:

۱) داشتن معدل کل ۱۵ به بالا از دوره سفیران هدایت؛

۲) داشتن شرایط برنامه مقصد؛

۳) موافقت مدرسه سفیران هدایت جهت ادامه تحصیل؛

۴) قبولی در امتحان جامع شفاهی؛

۵) تعیین وضعیت تبلیغی خود و تأیید آن از سوی معاونت تبلیغ؛

تبصره: طلابی که سطح سه سفیران هدایت را

به پایان رسانده باشند برای ادامه تحصیل در

سطوح عالی از بند ۴ شرایط معاف می‌باشند.

ماده ۶: فارغ‌التحصیلان سطح دو سفیران

هدایت می‌توانند ادامه تحصیل خود را به

صورت حضوری (در قم یا شهرستان‌ها)، در حین گذراندن تعهد تبلیغی، به شرط عدم منافات با فعالیت‌های تبلیغی انجام دهند و در صورت تنافی، ادامه تحصیل آن‌ها به صورت غیر حضوری خواهد بود.

تبصره: بررسی تنافی و یا عدم تنافی تحصیل حضوری با فعالیت‌های تبلیغی طلاب، بر عهده معاونت تبلیغ می‌باشد.

ماده ۷: فارغ‌التحصیلان دارای معدل کل ۱۸ به بالا از دوره سفیران هدایت، می‌توانند مدت تعهد تبلیغ را پس از اتمام سطح ۲ عمومی یا گرایشی (رشته‌های تخصصی) انجام دهند و کسانی که در سطح ۲ عمومی یا گرایشی، معدل ۱۶ به بالا کسب کنند، و یا در سطح سه عمومی و یا تخصصی قبول شوند، می‌توانند دوره تعهد تبلیغ را حداکثر پس از اتمام سطح ۳ انجام دهند.

تبصره: در صورت اشتغال طلبه به تحصیل در سطح سه سفیران هدایت، انجام تعهد تبلیغی به پس از پایان تحصیل در این سطح موکول می‌شود.

ماده ۸: کسانی که در سطح چهار عمومی و یا یکی از رشته‌های تخصصی مشغول به تحصیل می‌شوند، می‌توانند با نظارت معاونت تبلیغ در زمینه‌های مورد نیاز آن معاونت در حوزه‌های تبلیغی به منظور گذراندن تعهد تبلیغی به‌کارگیری شوند.

فصل سوم: تعهد تبلیغی

ماده ۹: طلاب سفیران هدایت، متعهد به گذراندن ۵ سال تبلیغ در مناطق مورد نیاز و کمتر توسعه یافته می‌باشند.

تبصره: تقلیل سنوات تبلیغی در برخی از مناطق کشور، مطابق نظر معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه، تا سه سال، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۰: تعیین وضعیت تبلیغی (اعم از ارائه گواهی اشتغال به تبلیغ، درخواست برای تأخیر در انجام تعهد تبلیغی در صورت داشتن شرایط لازم و ...) برای طلاب سفیران هدایت بلافاصله پس از اتمام دروس آموزشی خود، ضروری می‌باشد.

ماده ۱۱: در صورت تأیید موضوع تحقیق پایانی و باقی ماندن حداکثر ۲۰۰ ساعت درسی، اعزام طلبه به مناطق تبلیغی جهت انجام تعهد تبلیغی (به صورت روحانی مستقر) بلامانع می‌باشد.

تبصره ۱: طلبه موظف است، دروس باقیمانده را حداکثر در سال تحصیلی بعد به صورت غیرحضوری، به اتمام برساند.

تبصره ۲: ارائه تعهد از سوی طلبه و درج در گواهی اعزام، برای طلاب مذکور، ضروری است.

ماده ۱۲: برنامه‌ریزی و نظارت در خصوص فعالیت‌های مربوط به تعهد تبلیغی و همچنین تعیین وضعیت تبلیغی طلاب سفیران هدایت بر عهده معاونت تبلیغ است.

ماده ۱۳: محاسبه فعالیت‌های تبلیغی طلاب در ایام تعطیل و مرخصی حین تحصیل در کلیه مقاطع تحصیلی، با نظر معاونت تبلیغ بلامانع می‌باشد.

فصل چهارم: دستورالعمل نحوه انجام

فعالیت‌های تبلیغی ۱

تشکیل پرونده تبلیغی

ماده ۱۴: طلاب سفیران هدایت پس از اتمام سال اول تحصیلی و گذراندن حداقل ۵۰۰ ساعت درسی می‌توانند نسبت به تشکیل پرونده تبلیغی اقدام نمایند.

ماده ۱۵: مراحل ذیل جهت تشکیل پرونده تبلیغی انجام می‌شود:

(۱) ارائه مدارک و تشکیل فرم‌های مربوطه؛

(۲) قبولی در مصاحبه تبلیغی.

ماده ۱۶: طلاب سفیران هدایت بر اساس توانمندی‌های آن‌ها که در مصاحبه تبلیغی احراز می‌گردد، مطابق جدول ذیل رتبه‌بندی می‌شوند:

۱. این دستورالعمل توسط معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه و در راستای وظایف محوله در خصوص امور سفیران هدایت به آن معاونت تدوین و پس از تأیید مدیر محترم حوزه‌های علمیه (طی نامه شماره: ۴۸۰۰۲/۱۶ مورخ: ۲۷/۱۱/۱۳۹۸) ابلاغ گردیده است و ذکر این دستورالعمل در این آیین‌نامه جهت تسریع در دسترسی طلاب سفیران هدایت به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها بوده است.

ردیف	عنوان سطح	عنوان رتبه	سوابق تحصیلی مورد نیاز	گستره فعالیت
۱	سطح مقدماتی	مربی یار	حداقل ۵۰۰ ساعت درسی	تصحیح قرائت نماز و آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن کریم
۲		مربی	حداقل ۱۰۰۰ ساعت درسی	فعالیت‌های فوق و تجوید قرآن و بیان احکام اولیه نماز
۳		مبلغ یار	حداقل ۱۵۰۰ ساعت درسی	فعالیت‌های فوق، بیان احادیث اخلاقی و سخنرانی‌های کوتاه، بیان احکام، برگزاری جلسات ادعیه و انجام فعالیت‌های فرهنگی، تشکیل گروه‌های سرود و تواشیح، همکاری با تشکل‌های مذهبی
۴	سطح عمومی	مبلغ سطح یک	حداقل ۲۰۰۰ ساعت درسی	فعالیت‌های فوق و سخنرانی عمومی و اداره کلاس‌های قرآن و احکام، عقاید در مساجد و کانون‌های فرهنگی
۵		مبلغ سطح دو	فارغ‌التحصیلی از سفیران هدایت	فعالیت‌های فوق و اداره جلسات پرسش و پاسخ، مدیریت فرهنگی و جذب جوانان، ارائه‌ی مشاوره

تبصره ۱: جهت اخذ رتبه تبلیغی در یکی از

سطوح عمومی تبلیغ، تلبس به لباس مقدس

روحانیت، ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: تلبس به لباس مقدس روحانیت،

پس از اخذ مجوز (بر اساس فرآیند و ضوابط

مربوطه) مجاز خواهد بود.

ماده ۱۷: در صورت داشتن پرونده تبلیغی و

تقاضای ارتقاء رتبه، انجام مصاحبه مجدد بر

اساس رتبه تقاضا شده، ضروری خواهد بود.
ماده ۱۸: تشکیل پرونده تبلیغی و برنامه‌ریزی
برای انجام مصاحبه، توسط معاون تبلیغ
مدرسه انجام می‌شود.

ماده ۱۹: انجام مصاحبه تبلیغی توسط اساتید
مورد تأیید معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه و
براساس دستورالعمل آن معاونت خواهد بود.

انجام فعالیت تبلیغی

ماده ۲۰: طلاب سفیران هدایت پس از
تشکیل پرونده تبلیغی می‌توانند مطابق شرح
وظایف^۱ مرتبط با هر رتبه نسبت به انجام
فعالیت تبلیغی اقدام نمایند.

ماده ۲۱: فعالیت تبلیغی در حین تحصیل
برای طلاب دارای رتبه «مربی یار» و یا «مربی»
در شهر قم و یا شهرستان محل تحصیل، به
ازای هر هفت جلسه فعالیت تبلیغی (اعم از
برگزاری جلسات قرآنی، مسابقات فرهنگی-

۱. شرح وظایف مبلغان بر اساس طرح‌های مختلف تبلیغی و انواع آن‌ها
متفاوت بوده و مطابق دستورالعمل‌های معاونت تبلیغ خواهد بود.

تبلیغی)، یک روز، و برای سایر رتبه‌ها به ازای هر پنج جلسه یک روز، محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۲: اقامه نماز جماعت در مدارس،

مساجد و ... در حین تحصیل برای طلاب در همه رتبه‌های تبلیغی در شهر قم و یا شهرستان محل تحصیل، به ازای هر هفت وعده نماز، یک روز، محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۳: فعالیت تبلیغی در مناسبت‌ها و ایام

تبلیغی (مانند: رمضان، محرم، صفر، فاطمیه، دهه فجر، نوروز، تابستان) و اعزام به مناطق تبلیغی، برای طلاب دارای رتبه تبلیغی «مربی یار» و یا «مربی» به ازای هر سی روز سابقه تبلیغی، بیست روز محاسبه و برای طلاب دارای رتبه تبلیغی «مبلغ سطح یک» و بالاتر، به صورت کامل محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۴: انجام فعالیت تبلیغی در فضای

مجازی بر اساس شاخص‌های معاونت تبلیغ بوده و حداکثر گذراندن تعهد تبلیغی در فضای مجازی یک سال خواهد بود.

تبصره: شورای امور فارغ‌التحصیلان مجتمع

تبلیغ می‌تواند در موارد خاص، سقف تعهد تبلیغی فرد در فضای مجازی را افزایش دهد.

ماده ۲۵: تدریس در واحدهای آموزشی حوزوی به ازای هر چهار ساعت تدریس، یک روز سابقه تبلیغی محاسبه خواهد شد.

ماده ۲۶: فعالیت تبلیغی در مناطق محروم بر اساس جدول ذیل محاسبه خواهد شد:

ردیف	عنوان	تعهد تبلیغی
۱	مناطق محروم با ضریب ۹	۳ سال
۲	مناطق محروم با ضریب ۸	۳ سال و شش ماه
۳	مناطق محروم با ضریب ۷	۴ سال
۴	مناطق محروم با ضریب ۶	۴ سال و شش ماه

تبصره ۱: انجام فعالیت تبلیغی در مناطق دارای جمعیت فرقه‌ای (مشترک) با حداقل جمعیت ۲۰ درصد، به ازای هر دو ماه تبلیغ، سه ماه محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: انجام فعالیت تبلیغی در مناطق آسیب‌خیز فرهنگی یا اجتماعی، با تشخیص معاونت تبلیغ، به ازای هر دو ماه تبلیغ، سه ماه

محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳: حداقل زمان تبلیغ برای فارغ‌التحصیلان سفیران هدایت، سه سال می باشد.

تبصره ۴: با توجه به متغیر بودن مناطق فرقه‌ای و یا محروم، فهرست مناطق در هر سال توسط معاونت تبلیغ ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۵: کسر سنوات تبلیغی در سایر موارد، با تشخیص معاونت تبلیغ بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۷: در صورت اعزام به مناطق تبلیغی از طرف یکی از نهادها و سازمان‌های اعزام کننده مبلغ، مدت حضور در دوره‌های آموزشی مهارتی و ... (اعم از بدو خدمت و یا ضمن خدمت) که از طرف نهاد اعزام کننده برگزار می‌گردد، جزء سوابق تبلیغی محاسبه خواهد شد.

ماده ۲۸: تأخیر در انجام تعهد تبلیغی صرفاً براساس شرایط و ضوابط مربوطه^۱ می‌باشد.
تبصره: در موارد خاص تأخیر و یا انفصال

۱. مندرج در ماده ۵۰ همین بخش از آیین‌نامه.

در انجام تعهد تبلیغی با تأیید معاونت تبلیغ حوزه‌های علمیه بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۹: تعهد تبلیغی دانش‌آموختگان سفیران هدایت که در حال تحصیل در سطح چهار حوزه‌های علمیه هستند (اعم از تخصصی و یا عمومی) در یکی از موضوعات آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و یا تبلیغی و به تشخیص معاونت تبلیغ و بر اساس توانمندی، نیاز و ضرورت، انجام خواهد شد.

ماده ۳۰: نحوه ادامه تحصیل دانش‌آموختگان سفیران هدایت بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه^۱ می‌باشد.

نظارت بر فعالیت‌های تبلیغی

ماده ۳۱: طلاب سفیران هدایت، پس از پایان دروس مصوب و فارغ‌التحصیلی، ضرورت دارد نسبت به تعیین وضعیت تبلیغی خود مطابق ضوابط مربوطه اقدام نمایند.

تبصره: تعیین وضعیت تبلیغی بر عهده معاونت

۱. مندرج در فصل سوم همین بخش از آیین‌نامه.

تبلیغ خواهد بود.

ماده ۳۲: نظارت بر فعالیتهای تبلیغی در حین تحصیل و بعد از فارغ التحصیلی بر عهده امور فارغ التحصیلان مجتمع تبلیغ خواهد بود.

ماده ۳۳: گزارش فعالیت تبلیغی پس از درج در فرم‌های مربوطه و تأیید معاون تبلیغ شهرستان و استان مربوطه، توسط امور فارغ التحصیلان مجتمع تبلیغ بررسی، محاسبه و ثبت خواهد شد.

تبصره: ثبت فعالیتهای تبلیغی از طریق سامانه سماوات خواهد بود.

پی‌نوشت جداول:

۱. درسی است که با توجه به اهداف برنامه آموزشی علوم اسلامی با رویکرد تربیت مبلغ و نیازهای منطقه‌ای و علمی طلاب در حوزه‌های کلامی و ادیان و فرق، تا سقف ۳۲ ساعت، طبق دستورالعمل‌های مربوط، تعیین و الزامی می‌شود.

۲. رشته‌های ریاضی، تجربی، پزشکی، فیزیک، شیمی، فلسفه و منطق.

۳. استفاده از این کتاب با تأیید معاونت آموزش ستاد و حضور استاد در دوره آموزشی مربوطه، امکان‌پذیر خواهد بود.

۴. درسی است که با توجه به اهداف برنامه آموزشی علوم اسلامی با رویکرد تربیت مبلغ و نیازهای منطقه‌ای و علمی طلاب در حوزه‌های کلامی و ادیان و فرق، تا سقف ۳۲ ساعت، طبق دستورالعمل‌های مربوط، تعیین و الزامی می‌شود. این درس به مباحث فرق و ادیان در هر منطقه می‌پردازد.

۵. مراد از هر یک از قلمروهای امتحان شفاهی به صورت ذیل می‌باشد:
الف) عبارت خوانی: شامل صحیح خواندن متن عربی درس با رعایت نکات ادبی به همراه آگاهی از قواعد ادبی آن.

ب) فهم و توضیح مطلب: درک صحیح و دقیق مطالب ارائه‌شده در متن، همراه با توانایی بیان آن.

ج) تطبیق با متن: ترجمه و مقابله توضیحات ارائه‌شده، بر بخش مربوطه، از متن علمی مورد امتحان.

د) سؤالات علمی: سؤالات علمی تعیین‌شده مربوط به محدوده درسی.

۶. از مجموع ۱۵ نمره اختصاص‌یافته به عبارت خوانی، ۵ نمره به تصحیح قرائت نماز اختصاص داده شود.

